kılavuzumuz bilimsel sosyalizm, silahımız partimizdir

çark başak

türkiye işçi partisi merkez yayın organı

yıl: 2 sayı: 40_41 | 16 ekim 1977 pazar | 500 kuruş

CHP VE DİSK

Ecevit Küçük Kurultay sonrası yaptığı bir açıklamasında solu ikiye ayırıyordu: (1) ideolojik doğrultuları CHP'den ayrı olmakla beraber CHP'nin uygarca ilişkiler sürdürdüğü ve işbirliği yaptığı bazı saygın sol veya demokratik kuruluşlar ve (2) «toplumsal meşruluk kazanamayan ve gerçek kimliklerini ve amaçlarını saklayarak CHP'nin sırtından güçlenerek etkinlik sağlama hevesine kapılan bazı küçük, sorumsuz topluluklar.» Ecevit yerici sözlerinin ikinci guruba ilişkin olduğunu belirtiyordu.

Ecevit solun bir kesimine sert olmaktan da öte yakışıksız kelimelerle çatarken DİSK üst yönetiminde de bölünmenin ve çekişmelerin başgöstermesi ve CHP'li sendikacıların bu çekişmelerde taraf olması bir rastlantı değildir. Bu, CHP'nin «sırtından etkinlik sağlama hevesine kapılanlar» diye tanımlanan 2. kategori gruplardan kurtulma operasyonunun DİSK'e ilişkin uygulamasıdır.

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in Küçük Kurultay'da yaptığı konuşmalar ve Kurultay'ın yayınladığı bildiri CHP'nin bakış açısına, tutumuna iki noktada ışık tuttu:

— İktidar sorunu ve yerel seçimler,

— CHP'nin kendi dışındaki sol ile ilişkileri.

CHP, «yeni genel seçimlere kalmadan, çok yakında iktidar olabileceğini» ummaktadır. Kısa süre önce CHP lideri Ecevit 2. Milliyetçi Cephe Hükümetinin problemlerin ağırlığı altında çökeceği, iktidardan düşeceği inancını belirtmişti. Şimdi anlaşılıyor ki, CHP yerel seçimlerin hükümeti düşürmede önemli etken olabileceği görüşündedir. Bu seçimlerde parti propoganda ve taktiği yerel sorunlara değil, genel sorunlara dayandırılacaktır ve Ecevit'in sözleriyle, «yerel seçimler MC'ye evet yahut hayır seçimi olacaktır.» Genel seçimler gibi yürütülecek seçimler sonucu «MC'ye hayır» çıkarsa, yani Milliyetçi Cephe partileri oy kaybına uğrar, CHP ise kazanırsa bu durum otomatikman hükümetin düşmesine yol açmıyacağına göre, CHP böyle bir seçim sonucunu iktidar amacı için nasıl kullanacaktır? O belli değil. Yalnız, yine tek başına iktidar olmayı öngördüğü bellidir. İnanmaktadır ki, Millet Meclisi içinden «tahammülü tükenen dürüst ve yurtsever yeni insanlar çıkacaktır.» Temmuz başında güvenoyu yoklamasında doğru çıkmayan bu inancın yerel seçimlerden sonra doğru çıkacağının güvencesi, en azından belirtileri ne, o da belli değil.

Bu belirsizlikler belli bir noktayı akla getiriyor: «çok yakında iktidar olma» beklentisindeki CHP, Milliyetçi Cephe'nin iktidardan düşmesi konusunda dış etkenler üzerine hesap yapıyor olmasın? Türkiye'nin içinde bulunduğu ve kurtulmak için Batı'dan yardım istediği sıkışıklığın yalnızca ekonomik olmadığı, siyasal boyutları da olduğu açık. Batılı çevreler kalkınma hızının düşürülmesini, sanayileşmeyi ön plana çıkartmaktan vaz geçilmesini, tarıma ve turizme önem verilmesini oldum olası «tavsiye» eder dururlar. Şimdi de Türkiye'den bunlar isteniyor. Kalkınma hızının politik nedenlerle yüksek tutulduğunu ve bunun ödemeler dengesinde kapatılmaz açıklara neden olduğunu iddia ediyorlar. Ekonomik nitelikte olan bu konularda şöyle veya böyle karar alınmış ve alınacak olması politik tercih sorunudur ve bugünkü durum izlenmiş ve izlenen politikaların ürünleridir. Ola ki, Batılı ekonomik ve politik çevreler 1965'den beri kısa kesintilerle iktidarın başı olan Demirel'i bugünkü durumdan sorumlu tutmakta ve kendilerince zorunlu gördükleri yapısal tedbirleri Demirel'in ve üçlü koalisyonun alabileceğinden ve uygulayabileceğinden kuşku duymaktadırlar.

Ama akla gelen bu olasılıklar bir yana, Ecevit yerel seçimlerde CHP oylarını artırmak, en azından düşürmemek için CHP'nin iktidara hazır olduğunu özellikle vurgulamış olabilir. Ne var ki, bu konuda söyledikleri çelişkili.

Küçük Kurultay'ı açış konuşmasında Ecevit «Bugünkü oylarıyla ve milletvekili ve senatör sayısıyla CHP iktidar olabilecek durumdadır» diyor ve ardından ekliyor, «iktidara bugünden her anlamda hazırdır». Ama aynı konuşmanın daha sonraki bölümünde söyledikleri CHP'nin iktidara bugünden hiç de hazır olmadığını gösteriyor. Ecevit «son derece ağırlaşmış ve ivedi sorunların çözümü için ayrıntılı hazırlığın» yapılması gereğinden, kısa ve uzun dönemli çözüm programları çalışmalarından, bu amaçlarla «önümüzdeki haftadan başlayarak» parlamenter ve uzmanlardan komisyonlar kurulacağından söz ediyor. Bu işler şimdiden sonra yapılacaksa, CHP'nin bugünden iktidara hazır olduğu iddiası havada kalmıyor mu? Ya Temmuz ayında Ecevit kabinesi iktidar için bu denli hazırlıksızken güvenoyu almış olsaydı ne olacaktı?

Ecevit'in Küçük Kurultay konuşmasında en fazla dikkati çeken nokta CHP'nin dışındaki sol'a ilişkin sözleri oldu. Önce, Ecevit'in bu sol hakkında çok sert konuştuğu, «CHP'nin sırtına yapışmış kenelerden» söz ettiği, «bunları sırtınızdan atınız» dediği yazıldı basında. Ertesi günü Ecevit bu konuda bir açıklama yapma gereğini duydu. Ecevit bu açıklamasında solu ikiye ayırıyordu: (1) ideolojik doğrultuları CHP'den ayrı olmakla beraber CHP'nin uygarca ilişkiler sürdürdüğü ve işbirliği yaptığı bazı saygın sol veya demokratik kuruluşlar ve (2) toplumsal meşruluk kazanamayan ve gerçek kimliklerini ve amaçlarını saklayarak CHP'nin sırtından güçlenerek etkinlik sağlama hevesine kapılan bazı küçük, sorumsuz topluluklar. Ecevit yerici sözlerinin ikinci guruba ilişkin olduğunu belirtiyordu.

Ecevit solun bir kesimine sert olmaktan da öte yakışıksız kelimelerle çatarken DİSK üst yönetiminde de bölünmenin ve çekişmelerin başgöstermesi ve CHP'li sendikacı-

(Devamı 2. Sayfada)

2. Merkez Semineri Yapıldı

10-15 Ekim 1977 günleri arasında Partimiz Merkez Eğitim Bilim ve Araştırma Bürosu tarafından düzenlenen 2. Merkez Semineri İstanbul'da yapıldı.

Çeşitli parti örgütlerinden çağrılı parti üye ve yöneticileri, tutulan bir düğün salonunda bir hafta boyunca aşağıdaki konularda verilen seminerlere katıldılar. Hem seminerlere sunulan hazırlıklar ve hem de seminerde yapılan tartışmalar, partimizin genç yapısına karşın ideolojik ve politik yetişkinliğini bir kere daha gösterdi.

Bu seminerden sonra rahatça söyleyebiliriz ki, partimizin kadroları zamanla yarışarak yetişmektedirler. Seminer boyunca partimizin çeşitli eylemleri bir kere daha değerlendirildi. İşçi sınıfı içinde ve tüm toplum katlarında partimizin tutarlı mücadele hattı karşısında çeşitli sapmaların ideolojik ve politik konumları gözden geçirildi. Tırmanan faşizme karşı demokratik toplumsal muhalefetin sorunları tartışıldı. Partimizin ideolojik mücadelesinin yükseltilmesi için alınması gereken önlemler görüşüldü. Kısaca ülkemizin ve parti eyleminin karşı karşıya olduğu temel sorunlarda seminere katılan arkadaşlarımız konuların teorik çerçevesini ve deneylerini birbirlerine aktardılar.

Seminerde bir de film gösterisi yapıldı. Sosyalist sanatın örneklerinden olan bir film gösterildi. Filmin içeriği üzerine yararlı tartışmalar oldu.

Seminerin son konusu «genel değerlendirme» başlığını taşıyordu. Bu bölümde de bir hafta boyunca devam eden seminerin eleştirisi yapıldı. Bir dahaki seminerin hazırlanışı sırasında göz önünde bulundurulması gereken konular üzerinde yapılan tartışmalarda çok yararlı öneriler yapıldı.

Bu öneriler içinde bölge eğitim seminerlerinin yapılması en çok üzerinde durulan konulardan biri oldu.

Seminer programı şöyleydi:

10/10/1977 Pazartesi

Saat: 9.30 - 11.00

Konu: İdeolojik Mücadelede Araçlar ve Amaç

Saat: 11.15 - 12.45

Tartışma

Saat: 14.45 - 15.45

Konu: Parti Eyleminin Karşılaştığı Politik Akımlar Açısından Geçmiş Parti Dönemi İle Günümüz Sorunlarının Değerlendirilmesi

Saat: 16.00 - 17.30

Tartışma

11/10/1977 Salı

Saat: 9.30 - 11.00

Konu: Partinin Örgütsel İşleyişi. Bilimsel Sosyalist Partimizin Özellikleri. Üyelerin ve Yöneticilerin Nitelikleri

Saat: 11.15 - 12.45

Tartışma

Saat: 14.15 - 15.45

Konu: Parti Örgütlenmesi ve Somut Sorunlarımız

Saat: 16.00 - 17.30

Tartışma

12/10/1977 Çarşamba

Saat: 9.30 - 11.00

Konu: Film Gösterisi

Saat: 11.15 - 12.45

Tartışma

Saat: 14.15 - 15.45

Konu: Yurtseverlik, Milliyetçilik, Enternasyonalizm, Doğu Sorunu, Irkçı Şoven Baskılar, Sömürgecilik, Yeni Sömürgecilik

Saat: 16.00 - 17.30

Tartışma

13/10/1977 Perşembe

Saat: 9.30 - 11.00

Konu: Partimiz, Sendikalar, Demokratik Kitle Örgütleri ve Somut Sorunlarımız

Saat: 11.15 - 12.45

Tartışma

Saat: 14.15 - 15.45

Konu: Kitle İçinde Parti Çalışması, Propoganda, Ajitasyon ve Örgütlenme

Saat: 16.00 - 17.30

Tartışma

14/10/1977 Cuma

Saat: 9.30 - 11.00

Konu: Bağımsızlık Demokrasi Sosyalizm Mücadelesinin Bütünlüğü

Saat: 11.15 - 12.45

Tartışma

Saat: 14.15 - 15.45

Konu: Faşizm ve Faşizme Karşı Mücadele

Saat: 16.00 - 17.30

Tartışma

15/10/1977 Cumartesi

Saat: 9.30 - 11.00

Konu: Mahalli Seçimler, Yasal Prosedür - Yerel Yönetimin Demokratikleştirilmesi

Saat: 11.15 - 12.45

Tartışma

Saat: 14.15 - 16.30

Konu: Genel Değerlendirme

İkinci MC ile birlikte eskisinden daha fazla olarak yükselen faşizme ve emperyalizme karşı birlik önerileri çok çeşitli yerlerden ve çok çeşitli biçimlerde geliyor. Hepsinin belli bir iyi niyeti içerdiği ve faşizme karşı örgütlü birleşik mücadeleyi hedeflediğine kuşku yok. Ne var ki, örgütlü birleşik mücadelenin oluşması için iyi niyet ve birşeyler hedeflemek yetmiyor. Hatta bazan somut gerçekçi ve tutarlı bir programa dayanmazsa, birlik isteyenlerin kendilerine bile zarar verebilecekleri görülebiliyor. O nedenle önerilerin aynı zamanda açık, somut ve ikna edici olması gerekiyor. Birlikte hareketin birliği oluşturacak kesimlerin herhangi birisinin dayatmalarına maruz kalmaması gerekiyor.

Örgütlü birleşik mücadele konusundaki birçok çabanın yanında, geçtiğimiz günlerde önemli adımlar atıldı. Partili arkadaşlarımızın da içinde bulunduğu toplantılar düzenlendi. Şimdilik Giresun'da ve Eskişehir'de yapılan toplantıların ilk hazırlanış adımlarından, kapanışına kadar örgütlerin gösterdikleri titizlik olumlu sonuçlar verdi. Faşizme ve emperyalizme karşı verilen mücadelenin sürekliliği ve kitleleri biraraya getirmesi gerekliliği bakımından birlikte çalışmaların önemli yararları oldu. Bilindiği gibi, Merkez Yönetim Kurulumuz birleşik hareket için herkesin eşit söz sahibi olması esasına dayalı, yasal biçimleri oluşturulabilecek bir hareket biçimi önerdi. Eskişehir ve Giresun'da gelişen ilişkiler ve toplantı bu önerinin geçerliliğini ortaya koydu. Örgütlü birleşik hareketin içindeki tüm örgütlerin eşit söz hakkına sahip olmaları ilkesi, birlikteliğin oluşmasını ve gelişmesini sağladı. Aynı zamanda birlikte harekete katılan herkesin herhangi bir konuda veto haklarının olması ve bu hakkın gerektiğinde kullanılması ilkesi işletilerek gerçekten ortaklaşa bir hareketin yapılması sağlandı.

Bugünkü konumda ortak mücadelenin yasal biçimi tertip komiteleri biçiminde gelişiyor. İleride yeni biçimler alması ihtimaline de açık olarak, tertip komitelerinin en geniş biçimde oluşması ortak hareketin boyutlarını da gösteriyor. Birlikte harekete katılan her örgütün başkanlarından veya herhangi bir sorumludan oluşan geniş tertip komiteleri birden çok işlevi yerine getiriliyor ve yapılması gereken eylemler için yasal adımlar atılıyor. Hem yapılan eylemin sorumluluğu hep birlikte omuzlanıyor. Hem de geniş bir katılımın varlığını göstererek, kitlelere birleşik mücadele bilincini götürüyor. Bazı formalitelerden kaçarak ve fazla isim vermemek amacıyla tertip komitelerini sınırlı tutmak yukarıda sıralanan yararların kazanımlarını önlüyor.

Giresun ve Eskişehir deneylerine yenilerini katmak, faşizme ve emperyalizme karşı mücadeleyi her düzeyde tüm yurt sathına yaymak, ilericilerin, demokratların, sosyalistlerin önünde ciddi bir görev olarak duruyor. Bu yolda elde edilebilecek her kazanımın büyük zahmetleri, ama aynı zamanda büyük yararları var.

Emperyalizme ve Faşizme Karşı örgütlü Mücadele'nin Adımları

Giresun'da demokratik güçlerin ortak bir eylemi. İki bin kişinin katıldığı kapalı salon toplantısı.

FAŞİZME KARŞI EYLEM BİRLİĞİ

İl ve ilçe örgütlerimiz, demokratik güçlerin ortak mücadelesinin kurulmasında ve güçlenmesinde tüm güçleriyle çalışıyorlar.

Giresun'da demokratik güçlerin ortak bir eylemi olarak iki bine yakın kişinin katıldığı kapalı salon toplantısı düzenlendi. Toplantı, faşizmi, pahalılığı zamları fındık taban fiyatlarını, fiskobirlik'teki faşist uygulamaları protesto etmek için yapıldı. Toplantıda İl Başkanımız Şansal Dikmen konuşmasının bir bölümünde, «Faşizmi, pahalılığı, zamları, fındık taban fiyatlarını ve fiskobirlikteki faşist uygulamayı, protesto için yaptığımız bu toplantının, gelecek örgütlü ortak mücadelemizin ilk adımı olmasını diliyorum. Faşizmin maddi temelleri oluşturan, pahalılık, zamlar ve develüasyonun ortadan kalkması, faşizmin kökeninin kurutulmasıyla mümkündür. En ücra köşelere kadar örgütlenmiş Faşizmin ve faşist örgütlerin karşısına anti-faşist örgütlenmemiz çıkarılacak, faşizm böylece ezilecektir» dedi.

8 Ekim Cumartesi günü Eskişehir'de 1000 kişinin katıldığı «Pahalılığa ve faşizme karşı birlik» toplantısı yapıldı.

İl örgütümüz, CHP İl Örgütü, TSİP İl Örgütü, TÖB-DER Şubesi, Baro, Halkevleri Şubeleri, Sosyal-İş Şubesi, TÜTED Şubesi, İşçi Kültür Derneği Şubesi, Tek-Gıda İş Şubesi, Tez Büro İş Şuberi, SGB Şubesi, İlerici Kadınlar Derneği Şubesi, Çevre İlçe TÖB-DER Şubeleri, çevre ilçelerdeki Halkevleri, TİS Sendikası temsilciliği, Eczacılar Derneği, Kimyacılar Derneği, Makinacı ve İnşaatçılar Derneği, Kiracılar Derneği bir arada bu toplantıyı düzenlediler.

İl Başkanımız Vedat Baranoğlu, konuşmasının başında ekonomik durumun çıkmazlarını örneklerle anlatarak, hakim sınıfların bu çıkmazdan baskı, terör ve kanla çıkmak istediklerini belirtti. Güç ve eylem birliği sorununun ciddi bir iş olduğunu, soyut çağrılarla, faşizme karşı birlik sağlanmayacağını, belirli bir görüşün damgasını taşıyan çağrıların nasıl ters durumlara düştüğünü ve kendi içinde dahi birlik sağlayamadığını bildirerek, anti-faşist eylem ve güç birliğinin somutta nasıl sağlanması gerektiğini belirtti. Anti-faşist eylem ve güç birliğinin sağlanmasında en geniş birlikten yana olduklarını, fakat maocular ile bireysel teröristlerin bu birlik içinde yerlerinin olmadığını, önemli olan işçi ve emekçi sınıfların örgütlü birleşik güç haline gelmesi olduğunu açıkladı.

ANKARA'DA «FAŞİZME KARŞI BİRLİK VE DAYANIŞMA» TOPLANTILARI DÜZENLENİYOR

Ankara İl Örgütü tarafından düzenlenen «Faşizme karşı birlik ve dayanışma» toplantıları başarılı bir biçimde sürüyor. Önümüzdeki günlerde de daha başka ilçelerde yapılacak olan bu toplantıların ilk ikisi Çankaya ve Yenimahalle İlçe Örgütleri tarafından gerçekleştirildi.

Çankaya toplantısı 18 Eylül 1977 Pazar gecesi yapıldı.

Yenimahalle toplantısı 24 Eylül 1977 Cumartesi gecesi yapıldı. Toplantıya ilçenin çeşitli semtlerinden işçi ve emekçiler aileleri ile birlikte katıldılar. Bunlar arasında, Varlık, Gazi Mahallesi, Şentepe, Güzelkaya, Beştepeler, Macunköy ve Sincan sayılabilir. Yenimahalle dışından gelen emekçiler ve gençlerle birlikte yüksek bir katılım gerçekleştirildi.

Gecenin en büyük özelliği faşizme karşı birlik ve dayanışmanın Yenimahalle ilçesi sınırları içinde somut adımların atılmasına yardımcı olması ve bu konuda deney sağlanması oldu. İlçe Başkanı'nın geceyi açış konuşmasından sonra TÖB-DER Sincan şubesi Sekreteri Muharrem Yılmaz, Halkevi Sincan Şubesi Başkanı Kemal Kalaycıoğlu ve Partimiz MYK üyesi ve Sosyal-İş Genel Başkanı Özcan Kesgeç birer konuşma yaparak faşizme karşı birlik ve dayanışmaya ilişkin görüşlerini belirttiler.

Konuşmalar «faşizme geçit yok», «kahrolsun faşizm» ve «örgütlü halk yenilmez» sloganlarıyla yer yer kesildi. Daha sonra İşçi Kültür Korosu ve Ozan arkadaşımız Rahmi Saltuk gecenin coşkusunu artırdılar. Çok olgun ve coşkulu geçen gecede Partililerin aldığı geniş güvenlik önlemleriyle hiçbir olay çıkmadan geçmesinin Yenimahalle içinde olumlu etki yarattığı gözlendi. Gecede Parti yayınları satıldı ve bağış toplandı.

İşçi ve Emekçi Kitle Örgütlerini Korumak ve Savunmak Faşizme ve Emperyalizme Karşı Mücadelenin Önemli Bir Görevi Durumuna Gelmiştir

Merkez Yönetim Kurulu, anti-faşist, anti-emperyalist mücadeledeki son gelişmeler ile demokratik kitle örgütleri ve ilerici sendikal hareketin içine düşürülmeye çalışılan bunalım konusunda, aşağıdaki 6.10.1977 tarihli «bildiri»nin yayınlanmasını kararlaştırmıştır.

«Bazı temel malların fiyatlarına getirilen zamlar suya atılan taş misali dalga dalga diğer mallara yayılırken yapılan devalüasyon emekçiler için hayatı daha da çekilmez bir hale sokmuştur. 2. Milliyetçi Cephe, birbiri peşine açtığı «paket»lerle emperyalist tekellerin ve büyük sermayenin istekleri doğrultusunda davranıyor, işçi sınıfını ve emekçi kitleleri yokluk ve yoksulluk içine itiyor. Taban fiyatları maliyetlerin bile altında tutulurken, memur maaşlarına katsayı artışının düşünülmediğinden, asgari ücretlere ise ancak % 10 gibi çok düşük bir artıştan söz edilmektedir.

«Uluslararası Para Fonu (IMF) gibi emperyalist mali kuruluşların da dayatmaları ve onlarla yapılan pazarlıklar sonucu getirilen tedbirlerle ekonomik buhrandan kurtulunabileceği düşünülmektedir. Oysa bu, boş bir hayaldir. Türkiye gibi dışa bağımlı geri kapitalist ülkelerin bunalıklardan kurtulabilmesi emperyalizme daha sıkı bağlanarak onunla daha bütünleşerek değil, aksine, bunalımların kaynağı emperyalist-kapitalist ilişkiler ağı dışına çıkmakla, bağımlılık bağlarını koparıp atmakla mümkündür.

«Böyle bir yolu tutturması zaten beklenmeyen büyük burjuvazi ve büyük toprak sahipleriyle onların politik gücü 2. Milliyetçi Cephe bunalımlardan kurtuluşu faşist tırmanışı hızlandırmakta aramaktadır. Egemen güçler ülkeyi daha koyu karanlıklara götürecek gidişi inatla sürdürüyor. Seçilmiş başkanı olmayan meclislerin hiçbir çalışma içine girmediği, meclissiz hükümet etmenin artık olağan görülmeye başlandığı günümüzde yeni baskı tedbirlerinden söz edilmekte, anti-demokratik uygulamalara yeni yasal dayanaklar yaratma çalışmalarının yürütüldüğü anlaşılmaktadır. DGM yasasını tekrar gündeme getirme hazırlıkları, anayasal bir hak olan konut dokunulmazlığını ortadan kaldıran ve polise yargıç kararı olmadan arama hakkı veren polis yetkilerini genişleten yeni düzenlemeler bunlardan bazılarıdır.

«Gelecek günlerin işçi sınıfına ve emekçi kitlelere artan bir işsizlik, pahalılık, yokluk ve yoksulluktan başka bir şey getirmeyeceği açıktır. Demokratik güçleri daha çetin günler beklemektedir. Burjuvazinin ve MC'nin ekonomik ve sosyal haklara, demokratik hak ve özgürlüklere saldırısı hızlandırılmak, işçi sınıfı ve emekçi kitleler üzerindeki sömürü daha da yoğunlaştırılmak, demokratik güçler tam bir cendere içine alınmak istenmektedir.

«Burjuvazinin her gün durmadan azgınlaşan bu saldırısı dengelenmek ve dizginlenmek zorundadır. Bu gidişe dur demek, demokratik hak ve özgürlüklere kıskançlıkla sahip çıkarak onları korumak ve giderek daha da geliştirmek tüm demokratik güçlerin güncel görevidir. Demokratik toplumsal muhalefeti örgütlü hale getirmek ve geliştirmek, anti-faşist demokratik güçlerin iş ve güçbirliği yolunda ilkeli, sağlam ve kalıcı adımlar atmak ertelenemez bir görevdir.

«Faşizme karşı birlik için kalıcı ve ilkeli adımların atılmasının toplumsal yaşamda nesnel temeli vardır ve bu nesnel durum en geniş birlik ve dayanışmanın oluşmasını dayatmaktadır. Bu nesnel dayatma ile doğrudan karşı karşıya olan en geniş kitleler ve yerel düzeydeki örgütlerin olumlu girişimleri görülmeye başlamıştır. Her düzeydeki tutarlı, içten, ciddi ve tarihsel deneylerin kazandırdığı dersleri de göz önüne alan, somut koşullara uygun yaklaşımların önemi artmaktadır.

«Bununla beraber faşizme karşı birlik konusunda olumsuz sonuçlar doğuran, ilkeleri önemsemeyen birlik platformlarını dar grupçu, siyasi çıkarların ve hesaplaşmaların alanı haline getirmek isteyen eğilimler de varlıklarını devam ettirmektedirler. Soyut çağrılar ve gösterişli bildiriler yayınlayarak herşeyi halletmiş olma anlayışını terk etmek anti-faşist güçlerin ilkeli birliği yolunda güven sarsıcı tutumlardan titizlikle kaçınarak, içten ve ciddi adımlar atmak gerekmektedir.

«Bu zararlı ve yanlış anlayış ve eğilimlerin yanısıra, demokratik güçleri zaafa uğratacak, daha da ötesi çeşitli kitle örgütlerinin dağılmasına, dağıtılmasına yol açacak tehlikeli gelişmeler uç vermeye ve tırmanmaya başlamıştır. Bazı işçi ve emekçi aydın örgütleri içinde baş gösteren bu gelişmeler vahim sonuçlar yaratacak boyutlara ulaşmıştır. Anti-faşist mücadeleye sekte vuracak bu tehlikeli gelişmelerin ortak yanı, kitle örgütlerinin işlevlerini kavrayamamak, onlara dar siyasi çıkarlar açısından yaklaşmak, örgütlerin iç işleyiş ilkelerini bu amaçla bir yana koyarak tasfiyeci tutumda olmak, sorunları demokratik merkeziyetçilik ilkesi ışığında çözmek yerine fiili güç kullanmaya dayanan yöntemleri tercih etmek olarak belirmektedir.

«Özellikle ilerici sendikal hareket içine her türlü sarı sendikacılık yöntemini ve tasfiyeciliği yerleştirmede bir bütün olarak davranan DİSK üst yönetiminde «ulusal demokratik cephe sorunu» na ilişkin olarak başlayan ve devam eden gelişmeler tasfiyeciliği tırmandırmıştır. İlerici sendikal hareketin ilkelerine bağlı ilerici, sosyalist sendika yöneticisi ve işçileri hedef alan tasfiyecilik, şimdi DİSK'i örgüt olarak tüm varlığını hedef alır duruma gelmiştir. Partimizin DİSK üst yönetimi hakkındaki değerlendirmeleri doğrulanmakta ve yürüttüğü mücadelenin haklılığı şimdi daha geniş çevrelerce kavranmaktadır. DİSK'in örgüt olarak ortadan kaldırılmasına yol açacak gelişmeler mutlaka önlenmeli, bilinçli DİSK üyesi işçiler örgütlerine sahip çıkmak yolunda birleşmelidirler. DİSK'i örgüt olarak kundaklayanların şimdi iki gruba ayrılmış olması kimseyi yanıltmamalıdır. DİSK üst yönetimi örgütün bu hale getirilmesinden bir bütün olarak sorumludur.

«Unutulmamalıdır ki, işçi ve emekçi kitle örgütlerinin dağıtılma sürecine sokulması faşizmin hedefidir ve faşist tırmanışı daha da kolaylaştıracaktır. Örgütleri korumak ve savunmak faşizme ve emperyalizme karşı mücadelenin önemli bir görevi durumuna gelmiştir. Bütün ilericilerin görevi, örgütleri çıkmaz yollara sürükleyen anlayış ve eğilimlerin etkisiz hale getirilmesi, sorumsuz davranışların önlenmesidir.

«Türkiye İşçi Partililer bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da işçi sınıfının ilerici sendikal hareketinin şu veya bu yolla tasfiye edilmesine karşı ısrarlı, sorumlu mücadelelerini sürdüreceklerdir.

«Türkiye İşçi Partililer, bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da anti-faşist, anti-emperyalist mücadelenin uzun soluklu, bilinçli takipçileri olarak görevlerini yerine getirmeye devam edeceklerdir.»

(Baştarafı 1. Sayfada)

lerin bu çekişmelerde taraf olması bir rastlantı değildir. Bu, CHP'nin «sırtından etkinlik sağlama hevesine kapılanlar» diye tanımlanan 2. kategori gruplardan kurtulma operasyonunun DİSK'e ilişkin uygulamasıdır. Bir buçuk yıl önce «Büyük Burjuvazinin Hesapları ve TİP» başlıklı yazımızda (Çark Başak, sayı: 5) DİSK'i DİSK olarak tasfiye edip ehlileştirme konusunda büyük burjuvazinin, CHP'nin ve DİSK üst yönetiminin üst üste çakıştıklarını, kimi sosyalizm havarilerinin de tutum ve davranışlarıyla aynı çizgiye düştüklerini belirtmiştik. (Burjuvazinin DİSK üzerinde hesapladığı operasyona başka yazılarımızda da değinildi.) Şimdi bu koalisyon bozuluyor. CHP şüpheli ve kendisi için zararlı gördüğü bağlantılardan kurtulmak istiyor. Neden daha önceleri değil de şimdi? Bir kez DİSK'i ehlileştirmede asıl hedef olan TİP'li sendikaları ve sendikacıları DİSK'ten tasfiye etmekte dörtlü koalisyon işe yarıyordu, genel seçimlerde oyları kaydırma bakımından da işe yaradı. Ama artık DİSK'deki iç durumun dedikodusu ayyuka çıktı, salkım salkım gazete sayfalarına kadar döküldü. Bu durum CHP için sakıncalı olabilirdi. İkincisi, CHP'li sendikaların DİSK'e katılmalarıyla, Türkler'in başkanı olduğu Maden-İş Genel Kurullarda delege çoğunluğunu oluşturmaktan, DİSK'in belkemiği olmaktan çıktı. CHP'li sendikalar artık DİSK'e doğrudan el koyabilir, yönetim' ele geçirebilirdi, DİSK'in sosyal demokratlaştırılması böylece tamamlanabilirdi.

Türkler ve yandaşları olağanüstü kongreyi toplar, kazanır ve muhaliflerini temizlerse, bu, DİSK'in sol bir çizgiye sağlamca oturup kendisini toparlaması ve güçlenmesi mi demek olacaktır? Hayır. DİSK'in bir başka yoldan tasfiye edilmesi olacaktır. Böyle bir durumda DİSK yönetiminden tasfiye edilen sendikacıların sendikaları DİSK'ten ayrılacaklardır. DİSK ve onun içinde kalan sendikaların son dönemde başgösteren «işyeri kaybetme» süreci daha hızlanacaktır. DİSK küçülecek, zayıflayacak, belki yeni bölünme ve çekişmelere sahne olacaktır.

Bununla beraber, şimdi kesin olarak karşı karşıya gelmiş ve çatışır görünen tarafların sonunda anlaşmaları ve DİSK'i büyük burjuvazinin istekleri doğrultusunda ehlileştirme ve güçsüzleştirme operasyonunu elbirliğiyle sürdürmeleri olanak dışı değildir. Bu yapılırken de, operasyonu maskelemek için en keskin, en devrimci demeçler verilip, bildirilerin yazılacağından, «devrimci» mizansene özen gösterileceğinden kimsenin kuşkusu olmasın.

ÖRGÜT HABERLERİ

Genişletilmiş Kitle Örgütleri Bürosu Sendikalar Seksiyonu Toplantısı Yapıldı

Genişletilmiş Kitle Örgütleri Bürosu Sendikalar seksiyonu toplantı yaptı.

Çeşitli bölgelerden gelen arkadaşlar yörelerindeki işçi hareketleriyle ilgili bilgi verdiler. Özellikle DİSK'in tahrip edilmesine yönelik gelişmeler üzerinde duruldu. Görüş ve öneriler getirildi. «Taraf»lar gibi gösterilmeye çalışılan kişilerin özünde DİSK'i CHP'nin kuyruğuna takmak için birlikte hareket ettiklerini, değişenin kafalar değil, roller olduğunu vurguladılar. DİSK'in özünün boşaltılmasına yol açmakta olan bu davranışlarla sonuna kadar mücadele edileceğini, DİSK'in içine düşürüldüğü durumdan kurtulması, bütünlüğünün korunması tuzakların bir bir aşılması için tabanın örgüte sahip çıkması yolunda her zaman olduğu gibi partililerin çabalarını sürdüreceği bir kez daha belirtildi.

Partimiz «Ekim Devrimi ve Türkiye» Toplantısı Düzenliyor

Partimiz Ekim Devrimi'nin 60. yılında «Ekim Devrimi ve Türkiye» konulu bir toplantı düzenleyecektir.

«Ekim Devrimi ve Türkiye» toplantısı 6.11.1977 Pazar günü saat 20.00 de İstanbul'da Spor ve Sergi Sarayında yapılacaktır.

Partililer yukarıda görülen toplantı davetiyesinin satışına başlamışlardır, toplantı için gerekli hazırlıklar sürmektedir.

Genel Başkanımız ve Genel Sekreterimiz Barış Komitesince Sovyetler Birliğine Davet Edildi

Genel Başkanımız ve Genel Sekreterimiz Ekim Devrimi'nin 60. yıl kutlamalarına katılmak üzere Sovyetler Birliği'ne davet edildiler.

Sovyetler Birliği Barış Komitesi'nin çağrılısı olan Genel Başkan ve Genel Sekreterimiz pasaport işlemleri tamamlanınca Sovyetler Birliği'ne hareket edecekler.

Merkez Gençlik Bürosu Toplandı

Çalışmalarını Genel Sekreter'e bağlı olarak yürüten Gençlik Bürosu toplandı. Gençlik içinde çalışmaların yönlendirilmesine yardımcı olmak üzere kurulan Gençlik Bürosu, toplantıda, gençliğin örgütlenmesi ve bu örgütlenmedeki sorunlar üzerinde tartıştı.

partili, çark başak'ın en iyi muhabiri, en iyi dağıtımcısı ve en iyi okuyucusudur.

Partililer Seçim Kurullarında Görev Alıyorlar

Mahalli seçimler için kurulacak ilçe seçim kurullarında hangi parti temsilcilerinin görev alacakları Yüksek Seçim Kurulu kararı ile belirlendi.

Mahalli seçimin başlangıç tarihi olan 3 Kasım'dan altı ay önce en az 15 il çevresinde bütün ilçeleri ile örgütlü olan partilerle TBMM birleşik toplantısında grubu bulunan partiler ilçe seçim kurullarına temsilci verebiliyorlar.

Yüksek Seçim Kurulunun 3 Mayıs'a göre İçişleri Bakanlığı ve TBMM Başkanlığı eliyle yaptığı inceleme sonucu verdiği kararın ilgili bölümü şöyledir:

1 — Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik toplantısında grubu olan siyasi partilerin Adalet Partici, Cumhuriyet Halk Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi ve Milli Selâmet Partisi oldukları ve bunların ilk genel kongrelerini yaptıkları anlaşılmıştır.

2 — Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik Toplantısında grubu bulunmamakla beraber ilk genel kongrelerini yapmış ve en az onbeş seçim çevresinde bu seçimlerin başlangıç tarihi olan 3 Kasım 1977 tarihi itibariyle en az altı ay önce yani 3 Mayıs 1977 Salı gününe kadar il ve ilçe teşkilâtlarını (merkez ilçe dahil) kurmuş olan siyasi partilerin de:

Cumhuriyetçi Güven Partisi, Demokratik Parti, Türkiye Birlik Partisi ve Türkiye İşçi Partisi olduğu bunlardan.

a — Cumhuriyetçi Güven Partisinin Adana, Amasya, Antalya, Bilecik, Bingöl, Bolu, Burdur, Çorum, Gaziantep, İçel, Kastamonu, Kayseri, Kırklareli, Kocaeli, Konya, Kahramanmaraş, Nevşehir, Niğde, Ordu, Sakarya, Sivas, Tekirdağ, Uşak, Yozgat yirmidört il (seçim çevresi) merkez ilçe dahil bütün ilçelerde.

b — Demokratik Partinin, Amasya, Ankara, Antalya, Aydın, Burdur, Bursa, Çorum, Denizli, Eskişehir, Gaziantep, Hatay, İçel, İstanbul, Kayseri, Kocaeli, Konya, Kütahya, Manisa, Kahramanmaraş, Muğla, Niğde, Ordu, Rize, Sakarya, Sinop, Tokat olmak üzere 26 ilde (seçim çevresinde) merkez ilçe dahil bütün ilçelerde,

c — Türkiye Birlik Partisinin Adana, Amasya, Ankara, Bingöl, Çorum, Erzincan, Gaziantep, İçel, İstanbul, Kocaeli, Kütahya, Malatya, Sivas, Tokat, Tunceli, Yozgat olmak üzere 16 ilde (seçim çevresinde) merkez ilçe dahil bütün ilçelerde.

d — Türkiye İşçi Partisinin, Amasya, Ankara, Bursa, Çorum, Denizli, Eskişehir, Hatay, İçel, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Kütahya, Manisa, Muğla, Niğde, Tekirdağ olmak üzere 16 ilde (seçim çevresinde) merkez ilçe dahil bütün ilçelerde.

Teşkilâtlarını kurmuş bulundukları anlaşılmıştır.

3 — Millet Partisi, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, Türkiye Ulusal Kadınlar Partisi, Sosyalist Devrim Partisi, Vatan Partisi, Türkiye Emekçi Partisi, Demokrat Parti ve Nizam Partilerinin yerel idare seçimlerinin başlangıç tarihi olan 3 Kasım 1977 gününden itibaren en az altı ay önce en az 15 il ve ilçede (merkez ilçe dahil) teşkilâtlarını kuramadıkları anlaşılmıştır.

O halde 1 Ekim 1977 tarihinden itibaren kurulmasına başlanacak ilçe seçim kurullarına katılmaya hak kazanan siyasi partilerin,

Adalet Partisi
Cumhuriyet Halk Partisi
Cumhuriyetçi Güven Partisi
Demokratik Parti
Milliyetçi Hareket Partisi
Milli Selâmet Partisi
Türkiye Birlik Partisi
Türkiye İşçi Partisi

olduğuna karar verilmesi gerekir.

Kurulumuzun 27/9/1977 günlü ve 1803 sayılı kararıyla 1 Ekim 1977 Cumartesi gününden itibaren kurulmasına başlanması kararlaştırılmış olan İl Seçim Kurullarının da seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında 298 sayılı Yasanın 15. maddesi doğrultusunda kurulmasına karar verilmelidir.

Sonuç:

1 — 1 Ekim 1977 Cumartesi günü kuruluşuna başlanacak il seçim kurullarının seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkındaki 298 sayılı Yasanın 15. maddesi uyarınca kurulmasına,

2 — 1 Ekim 1977 Cumartesi günü kurulmasına başlanacak olan ilçe seçim kurullarının bu kurullara katılmaya hak kazanmış olan Adalet Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi, Cumhuriyetçi Güven Partisi, Demokratik Parti, Milliyetçi Hareket Partisi, Milli Selâmet Partisi, Türkiye Birlik Partisi ve Türkiye İşçi Partisinden, o ilçede teşkilâtları bulunmak şartıyle, ad istemek suretiyle ilçe seçim kurulu başkanlıklarınca kurulmasına.

Tarsus İlçe Başkanımız Maocu Bir Gurubun Saldırısına Uğradı

Tarsus'ta İlçe Örgütü Başkanımız, TÖB-DER Şube Başkanı ve TÖB-DER üyesi öğretmenler bir grup Mao'cunun saldırısına uğradılar ve yaralandılar. Olaya ilişkin olarak Mersin İl Başkanı basına açıklama yaptı. Yerel basında yayınlanan açıklama şöyledir:

«Çarpık kapitalist düzenle kapitalistleşmeye uğraşan Türkiye büyük sermaye ve toprak ağaları emekçi halkımıza yüklediği son zamları ve devalüasyonu unutturmak için saldırganlığını arttırdı.

ADAKO'nun 18 Eylülde Ceyhan'da düzenlediği taban fiyatlarını protesto mitingini gayesinden saptırmak ve bozmak isteyen Çukurovalı sermayedarların ve toprak ağalarının özlemlerini dile getiren ve kendilerine MAO'cu denen bozguncular tüm öncekiler gibi burada da Miting Emniyet görevlileri tarafından mitinge sokulmamışlardır.

Bireysel terörü benimseyen bu küçük burjuva temsilcisi 20 kişilik MAO'cu Bozkurt gurubu 18 Eylül 1977 gecesi Tarsus'ta evlerine giden TİP İlçe Başkanı ile TÖB-DER Şube Başkanı ve TÖB-DER üyesi bir öğretmene hunharca saldırarak yaralamışlardır. Kimlikleri bizce belli bu şahıslar artık devrimci kitle örgütlerinden tecrit edilmektedirler.

Bilimsel Sosyalist hareketin disiplinine ayak uyduramıyan ve sokak kabadayılığını devrimcilik sananlar işçi sınıfı ve emekçi halkın kazanılmış ekonomik demokratik haklarını koruyup geliştirmek için verecekleri kararlı mücadele sonunda eriyip gideceklerine inanan örgütümüz bu adice saldırıyı nefretle kınar.»

Piraziz'de Halk Görev Satışına Yardımcı Oldu

Bulancak ilçesine bağlı, Piraziz Bucağında 6 Ekim Perşembe günü GÖREV satan ilçe başkanı Ali Turan ve ilçe sekreteri İlker Sinan bir MHP'linin saldırısına uğradı.

Piraziz halkı olaya tepki olarak «Piraziz'de GÖREV gazetesi satışını kimse engelleyemez bu gazete burada satılacak» diyerek saldırganın üzerine yürüyerek uzaklaştırdılar. Bu arada Piraziz'liler GÖREV'in tümünü satın aldılar.

Olayın duyulması üzerine, 1 Ekim 1977 Cumartesi günü yapılan faşizme karşı ortak eylemin getirdiği olumlu havanın da sonucu olarak Bulancak Halkevine kayıtlı gençler olay yerine gelerek gazete satışına yardımcı oldular.

İşyerinde Somut Sorunlardan Kalkarak Kurulan İlişkiyi Geliştirmek

Ankara İli Çankaya ilçesine bağlı bir çalışma yeri ekibinin somut çalışmalarını değerlendiren bir yazısı.

Ekibimizin çalışma alanı, 50 işçi çalıştıran, bir işyeridir. Üç yıldan beri sendikalıyız. Sendikal çalışmaların başladığı dönemde işçiler çok geri bilinç düzeyinde idi. «Solculuğun kötü olmadığını» kabul ettirmek bile sorun oluyordu. Ancak, işverenin yoğun baskısı, 12-16 saatlik çalışma koşulları ve çok düşük olan ücretler sendikalaşma eğilimlerini güçlendirdi. Sonuçta işçiler sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerini uygulayan bir sendikada örgütlendiler. Sendikanın doğru ve ilkeli çalışmalarıyla işyerinde bilinç düzeyi yükselmeğe başladı.

Geçen yıl, bağlı bulunduğumuz konfederasyonun da müdahalesiyle, sınıf sendikacılığını yürüten yöneticiler tasfiye edildi. Yeni yöneticilerin sendikayı ilkelerinden nasıl saptıracakları sonradan açıkça görülecekti. Ancak, işçilerde daha o zamandan yeni yönetime karşı bir tavır doğdu. Bu tavır özellikle, eski yöneticilerin tutarlı ve başarılı çalışmalarına duyulan saygıdan kaynaklanıyordu. Yeni durumda sendika yönetimi işyerimizin sorunlarına kayıtsız kalıyordu. Sendika bünyesinde ise kendi durumunu örtbas etme amacıyla Partili olan eski yöneticiler ve Parti aleyhine propagandaya sarılıyordu. Fakat bu silah geri tepti. Yeni yönetimin çalışma tarzı da Partili olan eski yöneticilerin başarılı sınıf sendikacılığı da, gözler önünde idi. O dönemde işkolu düzeyinde çalışmakta olan bir ekibin çalışmaları da buna eklenince işyerinde yeni kişiler kazanıldı. Bu işçiler aynı zamanda sendika temsilciliğinde ve kurullarda görev alan öncü işçilerdi.

İşyerinden üyeler kazanılmasıyla Şubat 1977 de ekibimiz kuruldu. Daha önce işkolu düzeyinde çalışmak durumunda olan ekipten iki üye de yönelik olarak ekibimizde görevlendirildi.

Çalışmalara, tek tek bütün işçileri kapsayan, işyerinin genel bir değerlendirmesini yaparak başladık. Kuracağımız ilişkilerin önceliklerini ve derecelendirilmesini saptamaya çalıştık. Bulundukları bilinç düzeyi ve Partiye eğilimleri daha yüksek olan arkadaşların aktif olarak parti çalışmalarına katılmalarını amaçladık. Diğer işçiler içinse Partiyi tanıtmak ve ilgi uyandırmak gibi bir hedef saptadık. Bir başka konu da aynı işkolunda çalışan, diğer işyerlerindeki arkadaşlarla ilişkilerimiz oldu. Ekip alanımız dışında olmakla birlikte, henüz çalışma ekibi bulunmayan bu işyerlerindeki ilişkilerimizi sürdürmeye ve güçlendirmeye karar verdik.

Eğitim konusunda malzememizi a) Parti yayınları, b) Bilimsel sosyalizmin temel eserleri olarak sınıfladık. Çalışma biçimimizi ayrı ayrı hazırlanma - birlikte değerlendirme şeklinde özetleyebiliriz. Konu seçiminde belli bir sıralama yapmadık. Karşılaştığımız sorunlara ve Parti çalışmasının güncel konularına göre çalışmayı kararlaştırdık. Örneğin: Sendikal mücadele (sınıf sendikacılığı ve... Yurt ve Dünya'dan) ve propaganda-ajitasyon (Devrimci eğitim... Kalinin) gibi.

5 Haziran seçimleri çalışmalarımızın yeni yeni oturmaya başladığı bir döneme rastladı. Seçim döneminin yoğun çalışmaları planladığımız işleri uygulama bakımından oldukça yararlı oldu. İşyerinde yayın satışı yoğunlaştı, Partinin ve sosyalizmin yaygın propagandası sağlandı. Partiye yakınlığı gelişen bazı arkadaşlar, bildiri dağıtımı, gazete satışı, afiş asma eylemlerine katıldılar. Ancak bu katılımlar bütün propaganda süresince düzenli olarak yürütülemedi. Bunda ekibimizin tam anlamıyla yerleşememiş olması ve işyerimizin üç vardiya çalışıyor olması rol oynadı.

Seçim döneminde en önemli sorunumuz, yoğun propaganda çalışmalarıyla ekibin iç işlerini birlikte yürütememek oldu. Bu eksiğimize rağmen, Parti ile işçiler arasında ilk sıcak bağların kurulması bizim açımızdan çok önemli bir sonuç oldu.

Seçimlerin ertesinde işyerimizde önemli sorunlarla dolu bir dönem başladı. Bizlerin yine aynı yoğunlukta çalışmaları sürdürmemiz, Partimizin seçimlerle sınırlı bir mücadele yürütmediğinin anlatılmasını çok kolaylaştırdı.

Patron sendikayı tasfiye amacıyla toplu işçi çıkarma girişiminde bulundu. Partili işçiler diğer öncü işçilerle birlikte, sendika yöneticilerinin kayıtsız tavrına rağmen bu girişimi önlemeyi başardılar. Bir yandan sendika gerekli girişimleri yapmaya zorlandı, bir yandan da işyerinde birliği ve direnci güçlendirmek ve geliştirmek için çalışmalar yürütüldü. Elde edilen sonuç Parti'nin ve Partililerin saygınlığını daha da arttırdı.

Şimdiye kadarki çalışmalarımızda birçok eksikliklerimiz oldu. Örneğin yayın satışında sayı olarak belli bir başarı söz konusu, ama alıcılarla ilişkiler açısından henüz çok geriyiz. Yayının tartışılması, eleştiri ve önerilerin alınmasını yaygın ve sürekli olarak uygulayamadık. İşçi arkadaşlarla kişi kişi ilişkilerimizin geliştirilmesinde birkaç hatamız oldu ama bunları aştık. Özellikle işyeri dışı ekip üyelerinin işçilerle yakınlaşması sorun oluyordu. İşyerinin özelliklerinden dolayı, işyeri ziyaretleri çok güç ve verimsiz oluyor, ev ziyaretleri ise yaygın olamıyordu. Parti toplantılarına katılanlar ancak çok yakın sempatizanlar oluyordu. Sonuçta, yaygın olarak tüm işçilerle tanışmak, mevcut bağları güçlendirmek için toplu halde bir devrimci tiyatroya gitmeye karar verdik. Bu, çok yararlı oldu.

Bir başka eksikliğimiz ajitasyon-propaganda tecrübesizliği. Toplantı ya da sohbetlerde çoğu kez, politik ve ekonomik sorunların açılmasında somut örneklerle bağlantı kuramıyorduk. Son ayların yoğun mücadele ortamında tecrübemiz hızla artıyor.

İşyerimizin bir özel sektör işletmesi olması sömürü mekanizmasının ve sınıf mücadelesinin daha çıplak ortaya çıkmasına olanak sağlıyor. Hemen hergün yeni sorunlar, patron oyunları çıkıyor karşımıza. Bunları ancak, heran mücadeleciliğimizi geliştirerek, söke söke aşabiliyoruz.

Somut durumun bu zorlaması ve yoğun mücadele ortamı tecrübemizi arttırıyor. İşçi arkadaşların mücadele bilinçleri gelişiyor. Bu da, ilişkilerimizde olsun, ideolojik ve politik bilinçlendirme çalışmalarımız için olsun sağlam bir temel oluşturuyor.

Ancak, bu koşulların bir ikinci etkisi daha var. Ekibin özellikle içe dönük çalışmalarında (eğitim, periyodik toplantılar, iş bölümü vb.) bazı zorluklar yaratıyor. Günlük sorunlarımız ve mücadelelerle, bu tür çalışmalarımızı dengeli yürütebilecek yöntemleri denemeye yeni yeni başlayabildik.

Bütün bu süreç içinde işyerinde bilinç düzeyi önemli bir yükselme gösterdi. Önceleri «sol» sözcüğüne bile kuşkuyla bakılırken, bugün sosyalizme sempati, en azından ilgi duyanlar hiç de az değil. Birkaç ay öncesine kadar MHP'li olarak bilinen bir işçi, bir sempatizan arkadaşımızla konuşurken, toplu işçi çıkarma konusundaki Partili arkadaşlarımızın mücadelesine değinerek, «TİP lilerin mücadele içindeki aktif tavırlarına» duyduğu saygıyı belirtiyor. Bütün suçlama ve saldırılara rağmen, bu çeşit mücadele günlerinde bir işçi arkadaşımız daha üyelik için Partimize başvuruyor.

Şu andaki durumumuz ve elde ettiğimiz kazanımlar, sendikanın Partili olan ilk yöneticilerinin, işkolu düzeyinde çalışan önceki ekibin ve ekibimizin, ardarda gelen çalışmalarının [illegible]

Hedef, Faşizme Karşı Kitlesel Birliği Sağlamaktır

İstanbul ili; Kartal ilçesine bağlı bir oturma yeri ekibinin çalışmalarını değerlendiren bir yazısı;

Ekibimiz henüz iki aylık geçmişi olan çok yeni bir ekip. Kuruluşundan bir ay sonra kısa sürede mahalle içinde olumlu ilişkiler oluşturmaya başladığımızı ve düzenli haftalık toplantılarda bilgi düzeyimizi arttırabilmek için yayın organlarımızdan önemli yazıları okuyup derinlemesine tartıştığımızı belirtmek isteriz.

Mahalle ekipleri için yapılması gereken en önemli şey o mahallenin sorunlarına sahip çıkıp çözümü doğrultusunda öncülük etmektir. Bunun için öncelikle o mahallenin toplumsal yapısını iyice öğrenip çalışmalar ona göre planlanmalıdır. Seçim sonuçlarını değerlendirmek bu çalışmaya yardımcı olabilir.

Şu anda, özellikle mahalle ekipleri için oluşturulacak ilişkilerin temelinde «Görev» satışı yatıyor. Bunun için «Görev» satışında nasıl bir yol izlediğimizi ele alarak başlamak istiyoruz. Öncelikle şunu belirlemek gerekir ki, çalışma ekibinin satıştaki başarısı **sadece** kısa sürede fazla gazete satmayla ölçülmemelidir. Sayısal artış önemlidir ama yapay zorlamalarla bu sayıyı arttırmak yerine onun içinden olumlu unsurlarla daha iyi ve köklü ilişkiler oluşturmaya çalışılmalıdır. Bunun için ekip alanımıza ilk kez çıktığımızda gazete alacak kişiyle sadece al «Görev»i ver parayı biçiminde bir ilişki kurmak yerine, ayaküstü de olsa tanışıp bir çift söz etmeyi uygun gördük. Bir saatte 40 yerine 20 gazete sattık ama olumlu ilişkilerin başlangıcını da böyle sağlayabildik. Fazla zaman harcamanın önüne geçmek ve gazete almayanı bir daha rahatsız etmemek için tek tek bütün sokaklar ve bütün evler hakkında not almaya başladık. Artık birçok yere hiç uğramadan hemen hemen aynı sayıda «Görev» satabiliyoruz. Öyle umuyoruzki 3 veya 4 sayı sonra kaç eve uğrayacaksak yanımıza o kadar gazete alıp tümünü satabileceğiz. Bu bize olumlu ilişkileri başlattığımız kişilerle daha fazla ilgilenmeyi sağlıyor ve sağlayacak.

Çalışma alanımıza giren mahallelerde 300-350 arası «Görev» satabiliyoruz. Gazetemizi almayanlardan, bir kaç kişi dışında pek sert tepki görmedik. Kuşkusuz bunda çalışma bölgemizin ilerici demokrat yapısının da önemli bir payı var. Yayınlarımızı alanlar arasından olumlu ilişki başlattıklarımızla politik ve ideolojik yakınlaşmaya koşut dostluk ve arkadaşlık bağları da güçleniyor. Satış sırasında zamanımız pek geniş olmadığından sohbet etmek için yapılan davetleri bazen geri çevirmek zorunda kalıyoruz. Ama bundan sonra bazı evlere gazete satışı için değil özel olarak görüşmeye gideceğiz. Satış sırasında, alacaklarından emin olduğumuz kişileri evde bulamazsak yayınlarımızı ya komşusuna bırakıyor yada bir not yazıp kapının altından atıyoruz, paralarını ise daha sonra uğradığımız zaman alıyoruz. Böylelikle ilişkilerimiz karşılıklı güvene bağlı olarak ta gelişmiş oluyor.

Kurmaya başladığımız olumlu ilişkileri pekiştirmek ve parti görüşlerini daha derinlemesine açabilmek için diğer yayınlarımızı da satmaya başladık. 80 «Görev» sayılan bir mahalleye 10 tane «Yürüyüş» ve 20 kadar «Örgütlü Birleşik Güç Yenilmez» broşürü verebildik. «Yürüyüş» ve broşür sattığımız yerlerde biraz daha fazla kalıp bazı önemli ve güncel konuları ele alıp tartışmaya başladık. Şu sıralarda ele aldığımız en önemli konu demokratik güçlerin birliği sorunu. Fakat bu kısa vadeli bir konu olmadığından sürekli gündemimizde yer alacaktır. Şimdiye kadar yaptığımız görüşmelerde olumlu izlenimler edindik. Bunu daha da geliştirebileceğimizi umuyoruz. Mahallemizde güçbirliği sorununa iki açıdan büyük önem veriyoruz. Birincisi yerel düzeyde; her mahallede ve giderek ilçe biriminde güçbirliği konusunda önemli mesafeler katedilirse faşizan güçlerin orada kök salması iyiden iyiye zorlaşır. İkincisi ise genel düzeydeki önemi: güçbirliği konusuna olumsuz yaklaşan kuruluşların tabanıyla ilçe ve iller düzeyinde bir yakınlaşma sağlanabilirse bu giderek merkez yönetimlerine de yansıyabilir.

27 Ekim 1975 tarihli «Çalışma Ekipleri Hakkında Genelge» «Çalışma Ekibinin Görevleri» ara başlığı altında şunu belirtiyor:

— Çalışma alanı içine giren kitle örgütlerinde etkin olmaya çalışmak, yönetim kademelerinde görev almak, buna gayret etmek, bu örgütlerin, amaçları doğrultusunda demokratik bir kitle örgütü olarak görev yapmalarını sağlayıcı çaba sarfetmek, çevresinde böyle örgütler yoksa kurulmasına önayak olmak.

Biz ekip olarak ilçemizde İşçi Kültür Derneğinin yerleştirilebilmesi için mahallemiz ölçüsünde elimizden geleni yapacağız. Şimdiden nabız yoklamasına başladık ve İşçi Kültür Derneğinin ilgiyle karşılanacağı olumlu izlenimini edindik. Derneğin yerleştirilebilmesi için bütün mahalle ekiplerine çok iş düşeceğine inanıyoruz. Varolan ilginin yönlendirilebilmesi için mahalle ekiplerinin iyi bir çalışma göstermeleri gerekiyor.

Merzifon İlçe Örgütü Köy Toplantıları Düzenliyor

Amasya ili; Merzifon ilçe örgütü, 2.10.1977 günü Karatepe köyünde de kahve toplantısı düzenledi. İlçe üyeleri yanısıra il görevlisi partililerin de katıldığı toplantıya 50 civarında köylü katıldı.

Toplantı, İlçe Başkanı Kaya Değirmen'in açık konuşmasıyla başladı. İlçe Başkanı I. ve II. MC iktidarlarının işçi ve emekçilere uyguladığı ekonomik ve anti-demokratik baskıları anlattı. Sermaye sınıfı partilerinin niteliklerini ortaya koydu. Konuşmasının son bölümünde işçi ve emekçilerin partisi TİP'in sermaye sınıfının tüm baskı ve saldırılarına rağmen Bağımsızlık, Demokrasi ve Sosyalizm yolunda kararlı bir şekilde yürüdüğünü belirtti.

Daha sonra İl Başkanı Abidin Koç arkadaşımız kapitalizmin sermaye sınıfının düzeni olduğunu, daha çok kâr elde etmek için işçi ve emekçilere baskı, terör ve yoksulluk getirdiğini söyledi. İşçi sınıfının ve müttefiki emekçi kitlelerin kurtuluşunun sosyalizm olduğunu vurgulayan il başkanı, daha sonra güncel olaylara değinerek, tarım taban fiyatlarının düşük ve geç açıklanmasını eleştirdi. CHP'nin izlediği politikayı ve yaptığı tutarsız muhalefeti eleştirerek CHP'nin kitle eylemlerinden korktuğunu söyledi. Konuşmasının son bölümünde anti-faşist güç ve eylem birliğine partimizin nasıl baktığını anlatarak «Örgütlü birleşik güç yenilmez» diyerek konuşmasını tamamladı.

Toplantının son bölümünde köylülerin sorunları dinlendi ve sorulan sorular konuşmacı arkadaşlar tarafından cevaplandırıldı.

Samsun İl Merkezimiz İkinci Kez Tecavüze Uğradı

Samsun il merkezimiz 15.10.1977 Cumartesi akşamı saat yirmi sıralarında ikinci defa tecavüze uğradı. Daha önce kapısı zorla kırılarak içeri girilen merkezimiz yakılmış itfaiye vasıtasıyla yangının binanın diğer bölümlerine sirayeti güçlükle önlenmişti. Şimdi ise gene levyeyle kapı kırılıp içindeki kitaplar ve resmi evrak tahrip edilmiş; daktilo ve benzeri demirbaş eşyalar çalınmış, duvarlara ölüm tehditlerini ihtiva eden çirkin yazılar yazılmıştır. Diğer yandan Merkez ilçe başkanımız ev kapısına bırakılan kağıtlarla devamlı olarak ölümle tehdit edilmektedir. Emniyet makamı ise olaylar karşısında en ufak bir tedbir almadığı gibi yetkili arkadaşlarımıza kendilerinin asli görevlerini unutmuş görünerek binalarını bizzat korumalarını önermiştir.

Genel Merkezimiz olayla ilgili gerekli girişimlere başlamıştır.

Yargıtay 8. Ceza Dairesinin Kararı

Siverek ilçesinde, 5 Haziran seçimleri nedeniyle Partililer «Sosyalizm Bayrağını Meclise Dikelim» yazılı afişleri duvarlara asmaktan tutuklanmış ve kefaletle serbest bırakılmışlardı. Yargılama sonunda Siverek Sulh Ceza Mahkemesince Partililere T.C.K. 526. maddesi uyarınca birer ay hapis cezası verilmişti.

Siverek İlçe Başkanı Necati Siyahkan, avukat olarak girdiği bu dava sonucunda, kararı temyiz etti ve Yargıtay 8. Ceza Dairesi kararı bozdu.

Diğer ilçe ve il örgütlerimizin bilgilenmesi bakımından Yargıtay 8. Ceza Dairesinin kararını aşağıda yayınlıyoruz:

T. C.
YARGITAY
8 nci Ceza Dairesi

YARGITAY İLAMI
SUÇ ÜSTÜ

Esas No. : 1977/4391
Karar No. : 1977/6188
Tebliğname No : 8/4808

298 sayılı kanuna muhalefeten sanıklar Mehmet Balpetek, Abdulkadir Balpetek ve Adbulgafur Özgürüşün yapılan yargılamaları sonunda:

T.C.K. nun 526, 55/3 ncü maddeleri uyarınca Mehmet ve Abdulkadirin 1 er ay hafif hapis Abdulgafurun ise 20 gün hafif hapis cezaları ile mahkumiyetlerine, 647 sayılı kanunun 4 ncü maddesi gereğince Abdulgafurun cezasının paraya çevrilerek 200 lira hafif para cezasiyle hükümlülüğüne dair (SİVEREK) Sulh Ceza Mahkemesinden verilen 2.6.1977 gün ve 1977/139 esas 137 karar sayılı hükmün süresi içinde Yargıtay'ca incelenmesi sanıklar vekili tarafından istenilmiş ve şartı depo paraları ile yerine getirilmiş olduğundan, dava evrakı C. Başsavcılığından tebliğname ile daireye gönderilmekle adli ara verme esnasında acele ve tutuklu işlere bakmakla görevli, nöbetçi ceza heyetince incelenerek gereği düşünüldü:

298 sayılı kanunun 57 nci maddesi uyarınca seçime katılan siyasi partilerin duvar ilanı asmaları seçimden bir gün öncesi saat 18'e kadar serbest olup 298 sayılı kanunun 49 ncu maddesi uyarınca seçim kurullarının denetimi ve düzenlenmesi altında ve seçimden 21 gün öncesi sabahından başlayan propaganda dolayısıyle bu serbestlik seçim kurallarının göstereceği yerlere duvar ilanı asılması gereğiyle sınırlandırılmıştır. 298 sayılı kanunun 60 ve 61 nci maddeleri bu nedenle 49 uncu maddede belirtilen süre için söz konusudur. Olayda duvar ilanı asılması 12.5.1977 gününe ilişkin olup 49 uncu maddede belirtilen sürenin dışında kalmaktadır. O halde sanıkların eylemlerinde yetkili mercilerce kamu düzeni ve güveni açısından alınmış tedbirler ayrık olmak üzere 298 sayılı kanunun kapsamına giren propaganda ve kanunun 60, 61 inci maddelerine aykırı davranış bulunmadığı ve iddianame kapsamındaki suç oluşmadığı halde yazılı şekilde hüküm tesisi,

Bozmayı gerektirmiş sanıklar vekilinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmüş olduğundan hükmün bu sebepten dolayı istem gibi (BOZULMASINA) depo paralarının geri verilmesine 26.8.1977 gününde oy birliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye
F. Durudoğan	N. Şeşen	C. Sonbay
Üye	Üye	
O. M. Kılıç	S. Korkmaz	

Yerel Seçim Takvimi

Yüksek Seçim Kurulu'nca verilen muhtelif kararlar uyarınca düzenlenen seçim takvimi aşağıdadır:

16 Ekim - 31 Ekim 1977 :

a. Sandık seçmen listelerinin ilgililerce yazımı;

b. İl Yönetim kurullarımızın üst kurul temsilcilerini ataması ve merkez kontenjanı kullanıp kullanmıyacaklarını belirlemeleri.

3 Kasım 1977 Perşembe :

Seçimin başlangıç günü: Bugün ilçe seçim kurullarınca ilçe sınırları içindeki Belediyelere ve İl Genel Meclisi'ne seçilecek üye sayısı ilan edilecek ve hangi siyasi partilerin o ilçede teşkilatı varsa onlara bir yazı ile bildirilecektir.

Aynı gün, Ankara, İstanbul ve İzmir'de İl Belediyesi sınırları içinde kalan ilçelerde kaçar Belediye Meclisi üyesi seçileceği il seçim kurulları tarafından saptanarak ilan edilecektir.

4 Kasım 1977 Cuma :

Sandık seçmen listesinin askıya çıkarılması.

6 Kasım 1977 Pazar :

Parti merkezlerinde aday yoklaması yapılacaktır. (Bu aday yoklamaları, milletvekili ve senato seçimlerinden farklı olarak seçim kurullarınca ve onların gözetiminde değil, parti merkezinde parti yöneticilerince yaptırılacaktır.)

7 Kasım - 8 Kasım Salı 17.00'ye kadar :

Aday listelerinin ilçe seçim kurulu'na «alındı belgesi» karşılığında verilmesi.

9 Kasım Çarşamba 12.00'ye kadar :

İlçe seçim kurullarının adaylar hakkında yaptıkları inceleme sonunda aranan şartlarda veya niteliklerde bir eksiklik veya aykırılık gördükleri, yahut listelerde herhangi bir nedenle eksik aday gösterilmesi halinde bunları ilgili siyasi partinin ilçe başkanlığına bildirmesi.

9 Kasım Çarşamba 12.00-17.00 arası :

İlgili siyasi partilerin eksikliklerini tamamlaması. (Saat 17.00'ye kadar yeniden tamamlanmış listeyi vermeyen parti o ilçede seçime katılamaz.)

10 Kasım Perşembe :

İlçe seçim kurullarının yerel vasıtalarla aday listelerini geçici olarak ilanı.

10 Kasım Perşembe saat 17.00 :

Sandık seçmen listelerinin askıdan indirilmesi. (4-10 Kasım arasında listelere ilgililer tarafından itiraz edilebilir.)

11 Kasım Cuma 17.00'ye kadar :

a. Aday listelerine ilçe seçim kurulu nezdinde itiraz süresi.

10-12 Kasım Cumartesi 17.00'ye kadar :

a. İtirazların seçim kurulunca karara bağlanması ve ilgililere tebliği.

b. Bu süre içinde listemize herhangi bir itiraz vaki olup seçim kurulunca aleyhimize bir karar verilip tebliğ edilebilir. Bu yüzden **10 Kasım Perşembe sabahından 12 Kasım Cumartesi akşamına kadar ilçe merkezi mutlaka açık bulundurulmalı ve evrakı alacak nöbetçi bulunmalıdır.**

13 Kasım - 15 Kasım Salı 17.00'ye kadar :

Sandık seçmen listelerine yapılan itirazların ilçe seçim kurulunca karara bağlanması.

14 Kasım Pazartesi 17.00'ye kadar :

İlçe seçim kurulunun aday listeleri hakkındaki kararına karşı ilgililerin il seçim kurulu nezdinde itiraz süresi.

16 Kasım Çarşamba 17.00'ye kadar :

a. İl seçim kurullarının bu itirazları **kesin olarak** karara bağlaması ve bu kararın derhal ilgili ilçe seçim kuruluna ve itirazcıya tebliği.

b. İl seçim kurulunun kesin kararı dolayısıyla siyasi parti aday listesinde eksiklik hasıl olmuşsa, ilgili parti tarafından **eksiklikten sonra gelen aday ve yedeklerin bir üst sıraya kaydırılarak en altta yedeklerin son sırasında hasıl olacak boşluğun doldurulmak suretiyle tamamlanması ve** böylece elde edilecek yeni listenin, kesin kararın tebliği saat ve dakikasından başlayarak en geç 48 saat içinde ilçe seçim kuruluna «alındı belgesi» karşılığında verilmesi. (Bu süre içinde ve yukarda belirtilen usulle eksikliklerin tamamlandığı yeni listi itiraz edilen listeler hakkında (bu itiraz bizim dışımızda da yapılmış olabilir) il seçim teyi veremiyen parti o ilçede seçime katılamıyacaktı. **14-16 Kasım saat 17.00 ye kadar** kurulunun kesin kararı tebliğ edilebileceğinden **ilçe merkezi mutlaka açık bulundurulmalı ve evrakı alarak yeni listeyi tanzim ederek yetkili ilçe merkezinde hazır olmalıdır.**

c. Sandık seçmen listelerinin kesinleşmesi.

18 Kasım Cuma 17.00'ye kadar :

Hakkında itiraz edilen ve itirazlar kesinleşen listeler yeni adayların eklenmesi ve son biçimiyle ilçe seçim kuruluna verilmiş olacaktır.

19 Kasım Cumartesi :

Kesin aday listelerinin ilanı.

29 Kasım Salı sabahı - 10 Aralık Cumartesi saat 18.00 :

Özel seçim yasalarına göre yapılacak propaganda serbestliği dönemi.

17 Kasım - 7 Aralık Çarşamba :

Seçmen kartlarının seçmene ulaştırılması.

5 Aralık Pazartesi - 10 Aralık Cumartesi saat 18.00 :

Partilerin radyo konuşmaları.

Gençlik Hareketinin

GENÇLİĞİ ANTİ-FAŞİST MÜCADELEYE, BAĞIMSIZLIK, DEMOKRASİ, SOSYALİZM MÜCADELESİNE SEFERBER ETMEK, SOSYALİSTLERİN BAŞARMAK ZORUNDA OLDUKLARI BİR GÖREVDİR

Türkiye İşçi Partisi I. Büyük Kongresi, Parti'nin özgün görevlerine ilişkin olarak aldığı kararlar arasında, «Türkiye İşçi Partisi I. Büyük Kongresi, toplumsal yaşamın her alanında süren bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin gerekleri açısından, gençliğin örgütsel dağınıklık içinde olduğunu ve bu durumun olumsuz etkilerini tesbit ederek, tüm emekçi sınıflardan gençler içinde Parti'nin yönlendirici ağırlığını artırma ve bu yönlendirmeyi özellikle yığınsal ve etkin demokratik örgütlenmelere dönük olarak geliştirme yolunda Partilileri görevli kılar» yolundaki karara da yer veriyordu. Bu karar hem bir tesbit yapmakta hem de bu tesbitten kalkarak partililerin önüne önemli görevler koymaktadır. Bugünkü durumu aşmak, gençliği anti - faşist mücadeleye, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesine örgütlü biçimde seferber etmek sosyalistlerin başarmak zorunda oldukları hayati bir görevdir.

«Örgütsel dağınıklık» ve «bu durumun olumsuz etkileri» bugün karşımıza çıkmış sorunlar değildir. Gerçekten, Türkiye'de sürekliliği olan bir gençlik örgütlenmesine raslanmamaktadır. Kuruluş tarihleri oldukça eskilere giden bazı öğrenci örgütleri ise, bir zamanlar burjuva iktidarları tarafından kurdurulmuş, sonradan işlevlerini yitirmiş, kitle tabanı olmayan örgütlerdir. Sosyalistler de gençlik örgütlenmesi alanında kalıcı adımlar atamamışlardır. Ne bugün ne de dün, kökü geçmiş mücadelelerden gelen, geçmiş mücadelelerin mirasını devralmış gençlik örgütleri kurulabilmiş değildir. Değerlendirilmesi ve yararlanılması gereken birçok olumlu, olumsuz deneyden geçilmiş olmakla birlikte, üzerinde yapının yükseleceği temeller atılmış sayılamaz. Bunun nedenini Türkiye'de işçi sınıfı hareketinin nesnel ve tarihsel koşullarında ve buna bağlı olarak da işçi sınıfının politik hareketinin durumunda aramak gerekir.

İŞÇİ-EMEKÇİ GENÇLİĞİN ÖRGÜTLENMESİ YOLUNDA ADIM ATILAMAMASI GENÇLİK HAREKETİNDE CİDDİ BİR BOŞLUK YARATMIŞTIR

Ülkemizde işçi sınıfı hareketinin ve mücadelesinin 150 seneye yaklaşan bir geçmişi olmasına rağmen, bu hareket uzun yıllar politik yönlendiricilikten yoksun kalmıştır. 1920'lerden sonra ise işçi sınıfının politik hareketi sürekli ağır baskılar altında tutulmuş, işçi sınıfı partisi her koşul altında mücadeleyi yönetme yeteneğini tam olarak gösterememiştir. Baskıların yol açtığı kesintilerden sonraki dönemin bir öncekinin mirası üzerine inşası yerine, dağınıklığa daha çok raslanmış, hatta yer yer hareketin geçmişi inkar edilmiştir. Ancak geçmiş mücadele birikimlerinin 1961'de kurulan Türkiye İşçi Partisi'nde ifadesini bulmasıyla, geleceği olan bir politik örgütlenme dönemine girilmiştir. Türkiye İşçi Partisi 1962'den kapatıldığı 1971 yılına kadar sosyalist kimliği aşama aşama gelişen bir örgüt olmuştur. Bu süre boyunca, daha önce hep aydınların ağır bastığı sosyalist hareket, giderek gerçek sahibine, işçi sınıfına mal olmaya başlamıştır. Sınıf sendikacılığı ise Türkiye'de 1967'den başlayarak gerçeklik kazanan bir olgu haline gelmiştir. Bugün en ileri sendikalarda bile sınıf sendikacılığını hayata geçirme mücadelesi hâlâ sürmektedir.

Öte yandan burjuva devrimi sürecinin çeşitli aşamalarını noktalayan 1908 Meşrutiyet, Kurtuluş Savaşı ve 1960 27 Mayıs hareketlerinde ilerici aydınların ve öğrencilerin büyük rol oynadıkları görülmüştür. 1960 sonrasında da öğrenci gençlik ilerici fikirlere en açık ve örgütlenmeye en yatkın toplumsal kesimlerden biri olmak özelliğini geliştirmiştir. Bu koşullar sosyalist hareketi bütünüyle etkilediği gibi, onun gençliğe bakışına da tek yönlülük getirmiştir. Gençlik hep öğrencilerden ibaret sayılmış ve öğrenci gençlik örgütlenmelerinin dışında bir örgütlenme çabasına girişilmemiştir. İşçi-emekçi gençliğin örgütlenmesi yolunda adım atılamaması gençlik hareketinde ciddi bir boşluk yaratmıştır. Hareketin sınıf karakteri, daha baştan yanlış eğilimlerin uç vermesine yol açmıştır.

Bugün öğrenci gençlik kesiminde süren örgütsel dağınıklıkta bu sürecin önemli payı vardır. Çünkü, Türkiye'de gençlik örgütlenmesinin kalıcılığı ve başarısı için gereken koşullar bir arada bulunamamıştır. İşçi sınıfı hareketinin dünyanın çeşitli ülkelerindeki deneyleri bu koşulların en önemlilerinin hangileri olduğunu gösteriyor. **Birincisi**, sağlam bir işçi sınıfı partisinin varlığı ve bu partinin burjuvazinin tüm baskılarına rağmen mücadelesini kesintisiz yükseltme yeteneğine sahip bir parti olması. **İkincisi**, böylesine bir işçi sınıfı partisi tarafından yönetilen bir gençlik örgütünün varlığı ve bu örgütün en başta işçi gençlik olmak üzere, işçi-köylü-öğrenci gençliği örgütleyen, onları birleştiren ve mücadeleye sevkeden bir örgüt olması. İşte bu koşulların varlığı sayesindedir ki örneğin Bulgaristan'da, bugünkü gençlik örgütlenmesi 1912 yılında kurulan gençlik örgütünün devamı olabilmiştir. Çünkü, işçi sınıfı partisi 1891'de kurulan Parti'nin devamı olabilmiştir ve bu Parti bir an olsun mücadelesine ara vermemiş, gençliğin örgütlenmesini teşvik etmeyi ve yönlendirmeyi hiç bir zaman elden bırakmamıştır.

GENÇLİK ÖRGÜTÜNÜ BELİRLEYEN NİTELİKLER VE ÇALIŞMA İLKELERİNİ DOĞRU TANIMLAYARAK YOLA ÇIKMAK GEREKLİDİR

Türkiye'de gençlik hareketinin içinde bulunduğu koşullar oldukça farklıdır. Bugün en önce **gençlik örgütünün niteliklerini ve çalışma ilkelerini** doğru tanımlamak ve buradan başlayarak yola çıkmak gereklidir. Bu tanımlamayı yapabilmek için işçi sınıfı hareketinin dünyadaki deneyleri ve büyük ustaların öğretileri zengin bir kaynak oluşturmaktadır.

Gençlik örgütünü belirleyen nitelikler ve çalışma ilkeleri genel hatlarıyla şöyle sıralanabilir:

1 — İşçi sınıfı partisi ile aynı bilimsel sosyalist platform üzerinde olmak, başka bir deyişle, işçi sınıfı partisinin gençlik içindeki platformunu oluşturmak, partinin ideolojik aydınlatmasının ve yol göstericiliğinin önemini her zaman ön planda tutmak;

2 — Sosyalizm okulu olmak, eylemleriyle ve sistemli olarak yürütülen sosyalizm eğitimiyle inançlı ve sağlam sosyalistler yetiştirmek, üyelerine işçi sınıf disiplinini ve mücadele ruhunu aşılamak, bu anlamda işçi sınıfı partisinin yedek gücünü oluşturmak;

3 — Yığınsal bir örgüt olmak; üye kazanırken gençlik örgütünün bir sosyalizm okulu olduğunu unutmayarak, dürüstlük, çalışkanlık, samimi olarak sosyalizmi öğrenmeye açık olmak gibi özellikleri yeterli saymak;

4 — Proletaryanın çıkarlarına hizmet eden bir sınıf örgütü olarak işçi, köylü, öğrenci, tüm gençliği birleştirmek, bunu hedef almak, özellikle işçi-emekçi gençlerin örgütlenmesine büyük ağırlık vermek;

5 — Çeşitli sınıflardan gençlerin toplu olarak bulundukları her yerde, gençliğin faaliyet ve örgütleşme gösterdiği tüm alanlarda çalışma yapmak, buralardan üye ve taraftar kazanmak;

6 — Örgütsel bağımsızlığa sahip olmak; atılım ve girişim gösteren, gençlik içinden gerçek önderlerin yetişmesini gözeten bir örgüt olmak;

7 — İç işleyişte demokratik merkeziyetçiliğe bağlı kalarak hem devrimci insiyatifi güvence altına almak, hem de tek bir önderliğe, tek bir disipline, tek bir ideolojiye sahip bir örgüt olmak;

8 — Anti-faşist mücadelede ve tüm ilerici atılımlarda gençliğe önderlik etmek, sürekli olarak gençliği işçi sınıfı mücadelesine seferber etmeye çalışmak, kendi dışındaki gençlik örgütlerinin de anti-faşist, anti-emperyalist mücadele saflarında yer alması için her an çaba göstermek.

GENÇLİĞİ ÖRGÜTLEYEBİLMEK İÇİN SADECE PARTİ'NİN VARLIĞI YETMEZ, İŞÇİ SINIFI PARTİSİ OLARAK KÖKLÜ TEMELLERE, SAĞLAM BİR YAPIYA KAVUŞMUŞ OLMASI DA GEREKLİDİR

12 Mart dönemi sonrasında kurulan gençlik örgütlerinin çoğu bu ilkeleri kısmen savunur görünmelerine rağmen, hayata geçirmek için hiç bir çaba göstermemişlerdir. Çünkü hemen hepsi daha ilk maddede gösterilen ilkede, yani parti-gençlik örgütü ilişkisi konusunda çelişkiye düşmüşlerdir. Bu gençlik örgütlerinin, eylemlerini yönlendiren politik çizgilerin bir sonucu olarak, parti-gençlik örgütü ilişkisini örtbas etmek ortak noktasında birleştiği görülmüştür. Oysa bilimsel sosyalistlerin bu ilkeyi yalnız sıralamada değil, mücadele ve eylemlerinde de er başa almaları gerekir. İlgili her teorik metnin bu şekilde yol göstermesinin yanında, yaşamın kanıtladığı gibi, işçi sınıfı partisiyle aynı bilimsel sosyalist platform üze-

Sorunları ve Görevlerimiz

rinde olmayan gençlik örgütü, işçi sınıfının mücadelesine hizmet edemez. İşçi sınıfının çıkarlarına hizmet etmeyen gençlik örgütleri ise soyalistleri ancak kendi boyutları içinde ve sınırlı ölçüde ilgilendirir. Başka politik akımlar ne düşünürse düşünsün, bu konuda bilimsel sosyalistler çok nettirler: Parti olmadan gençlik örgütü olmaz. Dünyanın hiç bir yerinde bilimsel sosyalistlerin bir gençlik örgütündeki çalışmalarından sonra, ondan kaynaklanarak parti kurdukları görülmemiştir. Aynı şekilde, bir bilimsel sosyalistin «Parti yoksa, gençlik örgütlenmek için partiyi mi bekleyecek» sorusunu sorduğu da görülmemiştir. Çünkü bilimsel sosyalizm adına yola çıkan kişiler için, genç de olsalar, parti konusu birinci sorundur. Gençlik içinde çalışırken bu demagojiye sarılan ve keskin «solcu» lafazanlık yapan partisiz devrimciler gerçekte maskesiz yakalanmaktadır. Üstelik sadece Parti'nin varlığı yetmez, onun gençliğin her sorununa eğilebilmesi ve gençliği örgütleyebilmesi için, bir işçi sınıfı partisi olarak köklü temellere, sağlam bir yapıya kavuşmuş olması da gereklidir.

Eğer, işçi sınıfı partisi olmak iddiasıyla birden fazla parti ortaya çıkmışsa ve buna bağlı olarak da aynı ilkeleri savunur görünen çok sayıda gençlik örgütü oluşmuşsa, bu ilkeleri terketmek mi gereklidir? «Dünyaya baktığımız zaman görüyoruz ki, bazı ülkelerde işçi sınıfının partisi olmak iddiasıyla birden fazla parti ortaya çıkmıştır ve hatta bunlardan bir kaçının işçi sınıfı içinde kitle tabanı da oluşmuştur, kitle tabanı da vardır. Ve bu durum bir süre de, hatta uzunca bir süre de devam edebilir. Ama eninde sonunda işçi sınıfı içinde örgütlenip güçlenebilen, işçi sınıfının ekonomik, politik ideolojik mücadelesini bilimsel sosyalizm düzeyinde yönlendirebilir duruma gelen parti, hareketi alır götürür; egemen çizgi, egemen hareket o olur. Diğerleri küçük anafor akımlar halinde kenarda kalır. Bu süreç içinde şöyle durumların yer aldığı da görülüyor: Eğer birden fazla partilerden bazılarının gerçekten işçi sınıfı içinde bir kitle tabanı varsa, yani bir sınıfsal gücü varsa ve politik çizgileri arasında da uzlaşmaz farklar bulunmuyorsa, o zaman bu partilerin birleştiği de görülür ve tek bir akım halinde, egemen akım halinde işçi sınıfı hareketi olarak sürer gider. Ve bu yoldan da, her iki taraflı bu süreç yoluyla da işçi sınıfının birliği sağlanmış olur.» (B. Boran, TİP 1. Büyük Kongresi Açış Konuşması'ndan) Buradan da anlaşılacağı gibi, gençlik hareketinin birliği, işçi sınıfının birliğinin sağlanması süreci içinde ve aynı iki taraflı süreç yoluyla sağlanacaktır. Bugün hem gençlik örgütünün ilkelerine titizlikle sahip çıkılmalı, hem de uzun ve zorlu bir mücadeleden geçilerek hedefe varılacağı bilinerek, gençlik örgütlerinin birliği hedeflenmelidir. Unutulmamalıdır ki, tek gençlik örgütü hedefine birçok ülkede ancak sosyalist devrimden sonra varılabilmiştir. Fakat bugünden belli olan durum; hareketi alıp götüren gençlik örgütü dışında kalanların, eğer gerçekten mesleki, akademik, demokratik kültürel ya da sportif bir işlevleri yoksa eriyip gideceklerididir.

GENÇLİK ÖRGÜTÜ VE ÖĞRENCİ ÖRGÜTÜ ARASINDAKİ NİTELİK FARKI NEDİR?

Tek gençlik örgütü fikri, mesleki, ekonomik, akademik, demokratik, kültürel ya da sportif işlevleri olan gençlik örgütlerinin varlığıyla ve mücadele alanında onlarla bir arada olmayla çelişmez. Sosyalistler gençlik örgütünü tüm gençlik hareket ve örgütlenmelerinin merkezi olarak görürler. Bu niteliğiyle gençlik örgütü, üye ve taraftarları aracılığıyla, her okulda, her fabrika ve işlikte, her mahalle ve köyde, buralarda gençlerin üye olabildiği tüm örgütlerde çalışma gösteren bir örgüttür. Bu örgütler yukarıda sayılan işlevlerin birini ya da birkaçını kapsayan örgütler olabilir. Örneğin bir öğrenci örgütü bu işlevlerin hepsini üstlenmiş olabilir. Böyle bir öğrenci örgütüne üye olabilmenin ilk ve çoğu zaman tek kıstası o birimde (okul, fakülte ya da üniversite) öğrenci olmaktır. Söz konusu öğrenim birimindeki öğrencinin şu ya da bu politik eğilime sahip olması ya da hiç bir politik görüşü olmaması çok önemli değildir. Öğrencilerin politik eğilimleri ne olursa olsun sayısız ortak sorunları ve talepleri vardır. Ortak sorunlarının çözümü ve taleplerinin gerçekleşmesi için verdikleri mücadelede tüm öğrencilerin ortak hareket etmesi zorunlu olduğundan politik eğilimler ikinci planda gelmektedir.

Türkiye gibi faşist-gerici unsurlarla ilerici-devrimci unsurlar arasında kesin bir kutuplaşmanın bulunduğu ülkelerde, bunların bir arada örgütlenmeleri beklenemez. Fakat yine de sorunun özü değişmemektedir. Öğrenci örgütlerinin daha geniş yasal hak ve olanaklar elde edebilmesi, bu kutuplaşmayı ilericilerin lehine çözebilecektir. Örneğin 12 Mart dönemi öncesinde öğrencilerin fakülteye kaydolurken doğrudan üyesi oldukları öğrenci birlikleri başlangıçta sağcı-gerici güçlerin elindeydi. Ancak, bu birliklerin varlığı demokratik bir ortam yaratıyor, birlik yönetimine talip olan gruplar görüşlerini kitle önünde serbestçe tartışabiliyorlardı. Fikirlerin serbestçe tartışılabildiği her yerde, öğrenci sorunlarına tutarlı ve kararlı biçimde sahip çıkan sosyalistler öğrenci birliklerinin yönetimini ele geçirdiler. Sosyalistlerin yönetiminde öğrenci birlikleri öğrencilerin kollektif iradesini temsil eden örgütler olarak hem öğrencilerin taleplerinin savunulmasında, hem de öğrencilerin bağımsızlık ve demokrasi mücadelesine kitlesel biçimde katılmalarında önemli birer araç oldular. Sosyalistler öğrenci birliklerine doğru bir anlayışla yaklaşabildikleri, bu örgütlerin niteliğini yerli yerinde değerlendirebildikleri sürece, bu devam etti. Burjuvazi, öğrenci birliklerinin ve bu sayede üniversitelerde serbestçe faaliyet gösteren örgütlerin yasal durumunun önemini gördü ve 12 Mart döneminde değiştirilen yasalarla, öğrenci örgütlenmesine, üniversite özerkliğine ve üniversitenin demokratik işleyişine büyük darbeler indirdi.

Bugün öğrenci birliklerinin daha önce olduğu gibi yasallaşması ve tüm öğrenci örgütlerinin üniversitelerde serbestçe faaliyet göstermesi için yürütülecek mücadelenin öğrenciler için hayati değeri vardır. Bunun ilk adımı da bu yolda mücadele edecek öğrenci derneklerinin gerçekten birer öğrenci derneği olarak kurulup yaşatılmasıdır.

Bu noktada iki gençlik örgütlenmesi arasındaki nitelik farkı ortaya çıkmaktadır. Bir fakültede tüm öğrenciler o fakültedeki öğrenci örgütünün üyesi olmalıdır ve bu gereklidir. Ne var ki aynı öğrencilerin tamamının gençlik örgütüne üye olması beklenemez. Çünkü gençlik örgütüne üye olmak için öğrencilik faktöründen önce gelen sosyalizme inanç beslemek ilkesi vardır. Oysa gençlik örgütünün yine söz konusu fakültedeki tüm üye ve taraftarları oradaki öğrenci örgütünün üyesi olmalıdırlar. Sosyalist gençler azınlıkta bile olsalar kararlılık, mücadelecilik, bilime dayanmak gibi özellikleriyle öğrenci örgütlerinde önder pozisyonlar elde edeceklerdir. Ancak sosyalistlerin öğrenci örgütlerinin yönetiminde ağırlık kazanmasıyla, bu örgütler kitlenin çıkarlarını gerçekten temsil eden örgütler olabilirler. Sosyalistler öğrenci örgütlerini olduğu yerde bırakmayıp daha da ileri götürmek, kitlesinden ve amaçlarından koparmadan işçi sınıfı mücadelesinin birer parçası haline getirmek göreviyle de karşı karşıyadırlar. Bugünkü aşamada bu görev daha çok böylesine örgütlerin kurulmasına, canlanmasına ve gelişmesine önayak olmak biçiminde ortaya çıkmaktadır. Demek ki öğrenci gençlik alanındaki örgütsel dağınıklığa da ancak bilimsel sosyalizmi temel alan bir gençlik örgütü son verebilir.

SİYASİ BİLİNÇ FAKTÖRÜNÜN ÖNDE GELDİĞİ BİR GENÇLİK ÖRGÜTÜ NASIL YIĞINSAL OLABİLİR?

Öğrenci örgütleriyle gençlik örgütü nitelikçe karşılaştırılınca yüzeyde bir bakışla bu örgütlerin yığınsal niteliği konusunda bazı kuşkular doğabilir. Öğrenci örgütü tüm öğrencileri kapsamayı amaçlamaktadır. Öğrenci olmak genellikle üyelik için yeterli koşuldur, yani bu örgüt yığınsaldır. Burası açık olmakla birlikte, siyasi bilinç faktörünün önde geldiği bir gençlik örgütü nasıl yığınsal olabilir? Bu örgüt sosyalizmi ön planda tutmakla kendi kendini sınırlamış olmaz mı? Böylesi sorunlar haklı olmakla birlikte bilimsel bir bakış açısından yoksundur. Çünkü bu amaca ulaşmak için bir örgütlenme gerekiyorsa bu örgütlenmenin mutlaka belli sınırları vardır. Çeşitli sınıf ve tabakalar, çeşitli meslek grupları ekonomik ve demokratik mücadelelerinde örgütlenirken birbirlerinden ayrı ve bağımsız örgütlenirler. Bu da bir sınırdır. Ancak elbette daha genel hedefler için mücadelede üst düzeyde tüm çalışanların birliğini sağlamaya dönük örgütlenmeler ortaya çıkabilir. Yine de tek tek hepsi kitlesel örgütler olan kuruluşların aralarındaki sınır ortadan kalkmamıştır. Örneğin öğrenci örgütleri en fazla, ya o fakültenin ya da üniversitenin öğrencilerinin sayısıyla sınırlı kitlesel bir güce ulaşabilirler.

Gençlik örgütü ise farklı amaçları olan bir örgüttür. Bu örgütün başlıca amacı proletaryanın çıkarlarına hizmet etmektir, yani bir sınıf örgütüdür. O zaman bu örgütün sınırlarını bu anlayışın belirlemesi doğaldır. Ne var ki gençlik örgütü kitleler arasında çalışırken hiç bir sınır tanımaz. Gençlik örgütü ülkedeki milyonlarca genç arasında,

işçi gençlik içinde, köylü gençlik ve öğrenci gençlik içinde çalışan bir örgüttür. Eğer gençlik örgütü ideolojik bakımdan sağlamsa gençlikle sımsıkı bağlar kurarak onları sosyalizme kazanabilecektir. Dünyanın tüm ülkelerinde olduğu gibi Türkiye'de de daha bugünden sosyalizme inançla koşmaya hazır onbinlerce genç vardır. Yeter ki gençlik örgütü bunlara ulaşabilsin ve onlara önderlik edebilsin. Gençlik örgütü tüm kesimlerden gençliğin ortak sorunlarını dile getirebilecek ve onları birleşik mücadeleye sokabilecek tek örgüttür.

SOSYALİST GENÇLER HEM GENÇLİK ÖRGÜTLENMESİ ALANINDA DOĞRU İLKELERİ HAYATA GEÇİRMEK, HEM DE FAŞİZME VE EMPERYALİZME KARŞI İŞBİRLİĞİ VE DAYANIŞMAYI SAĞLAMAK ZORUNDADIRLAR

Nitelikleri bu şekilde belirlenen bir gençlik örgütü olmadan tüm anti-faşist gençleri aynı örgüt çatısı altında toplamak da bir hayal olmaktan öteye geçemez. Bilimsel sosyalistler, hiziplerin aynı örgüt çatısı altında birbirleriyle yönetim mücadelesine değil, çeşitli politik eğilimlerden anti-faşist gençlerin, omuz omuza mücadele etmesini öğrenmelerine öncelik verirler. Faşizme karşı ortak mücadele zorunluluğunu bugünden kendini anti-faşist sayan herkesin bir anda duyması mümkün değildir. Bu bir deney sorunudur. Bilimsel sosyalistlerin önceden gördüğünü bazıları ancak yaşayarak öğrenebilirler. Bu yüzden de sosyalistler kendi dışlarındaki politik çizgileri anti-faşist, anti-emperyalist bir çizgiye çekmek, onları orada tutmak için sürekli ve sabırlı bir çalışma yürütmek zorundadırlar. Anti-faşist birliğin sağlanması bir de, büyük ölçüde revizyonizm, oportünizm uzantılarının, kariyerizmin ve maceracılığın gençlik içindeki etkilerinin kırılmasına bağlıdır. Sapık akımların her türlü sabotajına rağmen bilimsel sosyalistler faşizme karşı olan tüm güçlerle birlikte mücadele ilkesinden taviz vermezler. Fakat bunun istendiği an sağlanabilecek birşey olduğu konusunda hayallere kapılmazlar.

Günümüz Türkiye'sinde faşizme ve emperyalizme karşı sürdürülen mücadelede farklı örgütlenmelerin bir araya gelmesi, güç ve işbirliği yapması için sayısız neden vardır ve böylesine bir güç ve işbirliği mümkündür. «Emperyalizme ve faşizme karşı işbirliği ve dayanışma hareketine katılan örgütlerin her biri tüzel kişiliğini ve örgütsel bağımsızlığını korur; işbirliği ve dayanışma içinde sürdürülmesi gereken ortak mücadelenin programı ve gerekleri dışında, kendi görüşlerinin propagandasını, kendi politik çizgisini sürdürür.» (B. Boran, TİP V. İl Temsilciler Toplantısı'nda yaptığı konuşmadan) Bu açıklığa rağmen gençlik kesiminde yaratılmış bulunan örgütsel rekabet koşulları, ortak hedefler için birlikte mücadelenin karşısına başlıca engel olarak dikilmektedir. Sosyalist gençler günün dayatan gereksinimleri karşısında, hem gençlik örgütlenmesi alanında doğru ilkeleri hayata geçirmek, hem de faşizme ve emperyalizme karşı işbirliği ve dayanışmayı bütün engelleri aşarak sağlamak zorundadırlar. Ne yönden ve hangi kılıkla gelirse gelsin, hiç bir saldırı ve baskı, sosyalist gençleri bu görevlerini başarmaktan alıkoyamıyacaktır.

Uluslararası İşçi Sınıfı Hareketinin İlk Kitlesel Örgütü

1. Enternasyonal

I. ENTERNASYONAL'İN KURULUŞUNU HAZIRLAYAN KOŞULLAR

Uluslararası işçi sınıfı hareketinin ilk kitlesel örgütü, «Uluslararası İşçiler Derneği» 28 Eylül 1864 tarihinde kuruldu.

Dünyanın bütün işçilerinin birliği, en sağlam temele, çıkar ve mücadele ortaklığına dayanır. Ancak çeşitli ülkelerdeki işçi sınıfı hareketleri arasında ortaklık, işçi sınıfının dünya çapında birliği yalnız çıkarların uyuşması ve mücadelelerin aynı yönde olmasıyla sınırlı değildir. Çünkü sermaye ve gericilik te uluslararası bir niteliğe sahiptir ve bu niteliği boyuna gelişmektedir. İşçi sınıfı hareketinin, tarihteki ilk kitlesel örgütlü mücadele birliği de sermayenin uluslararası tertiplerine karşı birlikte etkin mücadele ihtiyacından doğmuştur.

1800 lar Avrupasında Kapitalizm geliştikçe ve sömürü keskinleştikçe, işçi sınıfı da sömürüye karşı çeşitli biçimlerde mücadele etmekte ve mücadelenin temelini de işçi sınıfının gündelik çıkarlarının savunulması oluşturmaktaydı. İşçi sınıfı bu mücadelede çeşitli biçimlerde örgütlenmekteydi. Sermaye ise bu mücadeleye karşı, örneğin grevlere karşı grev kırıcı olarak kullanılmak üzere yabancı ülkelerden işçiler getirmekte, uluslararası planda kârını arttırma amacıyla, ücret düşürümü, iş koşullarının kötüleştirilmesi gibi yöntemlerle ulusal düzeyi aşan bir bastırıcı politika uygulamaktaydı. Bu olgular, uluslararası işçi hareketlerini örgütlü birlik ve mücadeleye zorlıyan nesnel koşulları oluşturmuştur. Kısaca 1. Enternasyonal olarak bilinen UİD'nin kuruluşu bu oluşumun doğrudan bir sonucudur.

3-8 Eylül 1866 tarihinde Cenevre'de yapılan ilk kongre ile uluslararası proletaryanın ilk kitlesel örgütünün kuruluşu tamamlanmıştır. Bu kongrede 1864 yılında Londra'da seçilen geçici yürütme organı Genel Konsey'in çalışmaları onaylanıp, hazırlanan kuruluş bildirisi ve program belgeleri kabul edilmiştir.

I. ENTERNASYONAL'İN İLK PROGRAM VE BELGELERİ

1. Enternasyonal'in niteliklerini belirliyen bu belgelerin her ikisi de dünya proletaryasının büyük önderi K. Marks tarafından hazırlanmıştır. Bu belgelerde proletaryanın kurtuluş mücadelesinin amaç ve yolları o sırada uluslararası işçi hareketleri içerisinde mevcut çeşitli akımların kabullenebileceği en genel bir biçimde hazırlanmıştı. Bilimsel sosyalistler için o dönemde sorun yeni örgüte daha başlangıçtan burjuva demokratik bir program yapılmasının önlenerek, proletaryanın sınıfsal niteliğinin korunmasıydı. Belgelerin ilk satırlarında «emekçilerin kurtuluşunun kendi eserleri olması gerektiği» yer alıyordu. Marks'ın düşüncesine göre ortak eylemler ve Enternasyonal saflarında farklı deneyimlerin birlikte değerlendirilmesi, işçileri daha sonra bilimsel sosyalist ilkelere bağlı ortak bir teorik program kabulüne götürecekti. Marks, gerek seçildiği Genel Konsey çalışmalarında gerekse bizzat hazırladığı belge ve karar tasarılarında herşeyden önce işçilerin hak taleplerinin ve çeşitli mücadele biçimlerinin proletarya hareketinin temel amacı olan kapitalist rejimin sona ermesi, yeni toplumun kurulması ile düzenleştirilmesinde (koordine edilmesinde) büyük titizlik gösterirdi. Nitekim 1. Enternasyonal'in ilk programı, İngiliz «trade-union»cu akımın öngördüğü yanlızca ekonomik mücadele ile yetinilmesi, ya da çeşitli küçük burjuva, anarşist akımların ekonomik mücadeleyi küçümseyen görüşleri karşısında proletaryanın sınıf mücadelesinin ekonomik ve politik boyutlarıyla verilmesi gerekliliğini uluslararası işçi sınıfı hareketinin temel ilkeleri arasına yerleştiriyordu. Ancak 1. Enternasyonalin ilk program ve belgeleri sosyalist bir dünyanın kuruluşuna dönük sorunlarla ilgili görüşleri henüz içermemekteydi. Bu, ilk olarak 1868 Brüksel Kongresinde mülkiyet ilişkilerini ele alan kararlarıyla ortaya çıkmıştır. Bu kararlar, toprakların, yeraltı kaynaklarının, demiryollarının vb. kollektif mülkiyete dönüştürülmesinin ekonomik bir zorunluk olduğunu saptıyor, sosyalist bir toplum düzeni kurulmasını dünya işçi sınıf hareketine bir perspektif olarak kabul ettiriyordu.

1. ENTERNASYONAL, ULUSLARARASI İŞÇİ SINIFININ YALNIZCA EKONOMİK MÜCADELESİNİ YÖNLENDİRMEMİŞ, POLİTİK VE TOPLUMSAL SORUNLARINA DA TEORİK VE PRATİK ÖNCÜLÜK YAPMIŞTIR

1. Enternasyonal, varlığını büyük ekonomik, politik bunalımlar, harpler ortamında sürdürdü. Bütün bu dönem boyunca uluslararası alanda işçi sınıfının mücadelesini fiilen yönlendirecek ve bu mücadelede bilimsel sosyalizmin etkinlik kazanmasını sağlıyacak başarılı çalışmalar yaptı. 1868 yılı sonbaharında Avrupa'da başlıyan grev dalgaları uluslararası işçi sınıfı hareketinin genel yükselişini simgeliyordu. Bu yükseliş içerisinde Enternasyonal'in nicel gücü de giderek artmaktaydı. 1867-68 yılları da keskin ekonomik mücadeleler, grevler, lokavtlar yılları oldu. Bu ortamda kapitalizme karşı mücadeleye yeni katılan işçilerin Enternasyonal tarafından yönlendirilen grevleri, uluslararası dayanışmanın gerçek birer okulu oldular. İşçilerin günlük mücadelelerine doğrudan yardımlar Enternasyonal'in örgüt olarak saygınlığını ve etkinliğini artırıyordu. Enternasyonal Genel Konseyi'nin çağrısı ile İngiliz işçilerinin Paris'li grevcilere, direnişteki Belçikalı maden iş-

çilerine maddi parasal yardımları bu mücadelenin somut bir kaç örneğidir.

1. Enternasyonal, uluslararası işçi sınıfının yanlızca doğrudan ekonomik mücadelesini yönlendirmemiştir. Döneminin tüm politik, toplumsal sorunları karşısında uluslararası işçi hareketlerinin teorik ve pratik öncülüğünü yapmıştır. Bu mücadelenin örnekleri, döneminin Prusya-Avusturya, Prusya-Fransa savaşları, İrlanda ve Polonya bağımsızlık mücadeleleridir.

Enternasyonal uluslararası işçi sınıfı hareketlerine, savaşın temelinde sermaye sınıfının iktidarının olduğunu, barışın kazanılmasının koşullarının işçi sınıfının sermayeden kurtuluş mücadelesinin yükseltilmesi ve uluslararası işçi sınıfı dayanışmasının sağlanması olduğunu göstermiştir. Yine Ulusal bağımsızlık hareketlerinin desteklenmesinin, ulusların kendi geleceklerini kendilerinin benimsemesi hakkının uluslararası işçi sınıfı hareketlerinin temel ilkeleri arasında yer aldığını da teorik ve pratik olarak sergilemiştir.

PARİS KOMÜNÜ, ENTERNASYONAL İÇİNDEKİ BİLİMSEL SOSYALİST GÜÇLERİN ZAFERİDİR

1. Enternasyonal döneminin en önemli olaylarından bir tanesi de Paris Komünü'dür. Dünyada proletarya iktidarının ilk örneği olan Komün'ün kuruluşunda Enternasyonal üyeleri yer aldıkları gibi savunulmasında da yiğitçe savaşmışlardır. Bu mücadelede Enternasyonal bir yandan Paris'de direnen Komün mensuplarına önerilerle yol göstermeye çalışırken, diğer yandan da Komün'e uluslararası destek sağlamak için büyük gayretler sarfetmiştir.

Paris Komünü ve ortaya çıkardığı gerçekler, Enternasyonal içerisinde bilimsel sosyalist görüşlerin kesin zaferidir ve uluslararası işçi sınıfının sosyalizm için dünya çapında mücadelesinin temel dayanakları arasında yer alır. Komün'den sonra işçi sınıfı hareketi içerisindeki bilimsel sosyalizm dışı akımlar ya kendiliklerinden, ya da Enternasyonalin kararı ile Enternasyonal dışına atılmışlardır.

1. ENTERNASYONAL «ULUSLARARASI PROLETARYANIN SOSYALİZM İÇİN MÜCADELE TEMELLERİNİ ATARAK» TARİHİ MİSYONUNU TAMAMLADI

Enternasyonal yılları sırasında Avrupa ve Amerika'nın 10 milyonlarca işçisi Uluslararası Proletarya bayrağı altında toplanmış, sosyalizm bilincine ulaşmıştı. Ancak, 1871 yılından itibaren, bu tutarlı mücadelenin de bir sonucu olarak, Uluslararası işçi sınıfının yasal bir kitle örgütü olarak varlığı, çeşitli ülkelerde gericiliğin baskıları karşısında çok güçleşmişti. Gelişmeler Enternasyonal'in tarihi misyonunu tamamladığını, işçi sınıfı hareketlerinin yeni biçimlerde örgütlenmesi gerektiğini gösteriyordu. Güncel sorun her ülke işçi sınıfı hareketinin, bir parti olarak ulusal düzeyde Enternasyonalin ilke ve programları ışığında örgütlenmesiydi. Esasen bu yılda başarılı adımlar gerçekleştirilmiş, örneğin Alman sosyal demokrat İşçi Partisi bu temellerde büyük bir güç haline dönüşmüştü. Enternasyonalin resmen kapatılış kararı 15 Temmuz 1876 da Philadelphia'da toplanan konferansta alındı. Ancak Enternasyonal, Lenin'in deyişiyle «Uluslararası proleteryanın sosyalizm için mücadele temellerini» atarak dünya işçi sınıfı hareketi tarihinde unutulmaz bir yer bırakarak daha 1873 yılında çalışmalarına fiilen son vermişti.

1. Enternasyonal ve mücadelesi dünya işçi sınıfı hareketinde çok önemli bir dönüm noktasıdır. Tarih, bilimsel sosyalist öğreti ve bu öğretiye dayalı mücadelenin gelişmesinde çok zengin bir kaynaktır. İşçi sınıfının kurtuluş mücadelesi, bir bakıma, geçmiş nesillerin teorik ve pratik kazanımlarının, deneyimlerinin özümlenmesi ve yeni koşullarda geliştirilip, zenginleştirilerek diğer nesillere ulaştırılması sürecine dayanır. Bu temel üzerinde 1. Enternasyonal'in tarihi günümüzdeki işçi sınıfı mücadeleleri için teorik ve pratik alanda çok kapsamlı bir laboratuar niteliği taşımaktadır.

Herşeyden önce 1. Enternasyonal'in doğuşu işçi sınıfının daha önceki mücadeleleri ile doğrudan bağlantılıdır. 1. Enternasyonal öncesi devrimci mücadelelerinin en önemli boyutu 1848-49 devrim hareketlerinde kendini göstermiştir. Bu hareketlerin en önemli özellikleri, burjuvazinin demokratik niteliğinin daha o dönemde belirli bir «olgunluk» düzeyine ulaştığını, sosyalist proletarya devrimci hareketinin ise bu dönemde gereken olgunluktan uzak oluşunun belgelenmesidir. Yine 1848 Devrimi, devrimci kazanımların geniş kitlelerinin toplumsal değişim mücadelesine katılması ve etkin olabilmeleri koşullarına bağlı olduğunu göstermiştir. Bu koşullar ise herşeyden önce geniş halk kitlelerinin bilinç ve örgütlenme düzeylerinin gelişmişliği ile devrimci bilimsel bir dünya görüşüne sahip olunmasıdır. 1848 Devrim hareketleri, tüm devrimci lafazanlıklara rağmen, Cumhuriyetçi Burjuva, küçük burjuva sosyalist hareketlerinin dayandıkları toplumsal ve politik doktrinlerin tutarsızlığını, toplumun akışının durdurulamıyacağını göstermiştir.

Bilimsel sosyalist hareket ise, bu olaylardan hareketle tarihi materyalizm, sınıf savaşı kavramlarını zenginleştirerek bilimsel sosyalist teoriyi geliştirmesini bilmiştir. Marks'ın bu olaylar ve sonraki gerici gelişimi irdeleyen 18. Brumaire adlı yapıtı bilimsel sosyalistlerin bundan sonraki mücadele amaçları ve proleter hareketin bağımsızlığını sağlıyacak koşulların teorik önemli bir temelidir. Dönemin ikinci büyük olgusu da Marks'ın Marksist ekonomi politiğin temellerini atan büyük bilimsel bulgusudr. Bu artı-değer teorisidir. Böylelikle artan kapitalist sömürüyü ve buna karşı verilecek ekonomik mücadeleyi bilimsel temellerde çözümleyebilecek devrimci düşünce ve buna bağlı devrimci hareketin stratejik ve taktik temelleri genişletilmiş oluyordu.

İşte 1. Enternasyonal'in kuruluşunu hazırlayan mücadelenin gelişmesinde olduğu gibi, bilimsel sosyalistlerin 1. Enternasyonal içinde etkin olmalarının arkasında bu kazanımlar bulunmaktaydı.

Yine 1. Enternasyonal içinde mücadelenin yaygınlaştırılması, yükseltilmesi de işçi sınıfı mücadelesinde Bilimsel Sosyalizm'e yabancı akımların etkisizleştirilmesinde, somut durumlar karşısında, bilimsel sosyalist teorinin geliştirilmesi de çok önemli yer tutar. Nitekim, 1. Enternasyonalin sosyalist bir içeriğe kavuşması ile, Kapital'in ilk kitabının 1867 sonlarında yayımlanması arasında çok önemli ilişkiler vardır.

Yine 1. Enternasyonal'in işçi sınıfının bilimsel sosyalizme dayanan kurtuluş mücadelesinde bağımsız devrimci örgütü haline dönüşmesinde, her türlü reformcu, ya da anarşist, küçük burjuva demokrat görüşlere kesin üstünlük kazanmasında Marks'ın Fransa'da «iç savaş» yapıtı'nın bilimsel teoriye katkısının belirleyici bir yeri vardır.

Günümüzde de, uluslararası işçi sınıfı hareketi, 1. Enternasyonal ve işçi sınıfının daha sonraki deneyim ve kazanımları temellerinde bilimsel sosyalizmin özü ve bütünlüğünü koruyarak, teoriyi pratiğiyle zenginleştirerek, yeni örgütlenme ve uluslararası dayanışma biçimleriyle Sosyalizm yolunda kararlı adımlarla yürümektedir.

Bireysel Terörizm Faşizme ve Emperyalizme Karşı Mücadeleyi Geliştirmez

İşçi ve emekçi kitleler bugün çok yönlü bir baskı rejimi altında eziliyorlar. Bir yandan emperyalizmin dayattığı ve (emperyalizmle bütünleşmiş) yerli sermayenin uygulamaya başladığı ekonomik baskılar artıyor. Diğer yandan işçi ve emekçi kitlelerin bilinçlenmesini ve örgütlenmesini engelleyici politik ve anti-demokratik önlemler alınıyor. Halkın kapitalizme karşı büyüyen tepkisini faşist ideoloji ile yönlendirme gayretleri sürüyor. Bütün bu gelişmelerin karşısında işçi ve emekçi kitlelerin faşizme ve emperyalizme karşı örgütlü birleşik mücadelesinin ilk ciddi adımları atılıyor. Uzun zaman alsa da, çok yorucu ve sabır tüketici olsa da tutarlı anti-emperyalist anti-faşist mücadele örnekleri verilmeye çalışılıyor. Bu örneklerin artması ve daha üst düzeyde bir örgütlenmeye yönelmesi, biraraya gelebilecek tüm siyasal ve toplumsal demokratik kesimlerin biraraya gelmesi için sabırlı bir çalışma yapılması gerekiyor. Bununla birlikte yerine getirilmesi gereken diğer bir çalışma da, faşizme ve emperyalizme karşı örgütlü birleşik mücadelenin gelişmesini engelleyen düşünce ve eylemlere karşı mücadele etmektir. Bunlardan birisi de, faşizme ve emperyalizme karşı bireysel terörü mücadele biçimi olarak gören düşünce ve eylemlerdir. Çünkü bireysel teröre dayalı eylemler, özü ve sonuçları itibariyle hem emperyalizmin ve faşizmin ekmeğine yağ sürmekte hem de deneyi ve bilimsel sosyalist teoriyi kavrayışı sınırlı olan küçük burjuva aydın ve öğrenci kesimlerinde belli bir taraftar bulmaktadır. Bireysel terörizme karşı ideolojik mücadele, hem az da olsa bu eylemleri benimseyen taraftarlarının azalması ve giderek yok olması, bu insanların faşizme ve emperyalizme karşı örgütlü birleşik harekete katılması, hem de faşizmin ve emperyalizmin ekmeğine yağ süren eylemlerin sona erdirilmesi için gereklidir.

Hemen her gün bir caddede, köşe başında, üniversitede, öğrenci yurdunda, hatta lise veya orta okul önünde bombalar patlıyor. Sermayenin partileri de dahil olmak üzere hemen bütün partilerin, birçok sendika ve kitle örgütünün binalarına patlayıcı maddeler atılıyor. Ve bütün bu eylemler büyük tirajlı gazetelerde boy boy yer alıyor. Sermayenin TRT'sinden bütün yurda yayılıyor. Genellikle de bu eylemler «aşırı sol»a mal ediliyor. Sol tanımının içine neyin girdiği, neyin girmediği net olarak konulmadığı için de bireysel terörün zarar veren sonuçları sadece sahiplerine değil, tüm sola, tüm anti-faşist, anti-emperyalist güçlere de yükleniyor. (Ayrıca, özellikle belirtmek gerekir ki, işçi sınıfı ideolojisinin ve partisinin etkinliğini ve otoritesini toplumda yeterli ölçüde kuramadığı ülkemizde ve diğer ülkelerde, burjuvazi elindeki tüm haberleşme araç ve organlarıyla bireysel terörü bilimsel sosyalist hareket olarak lanse etmeye çalışır. Böylece kitlelerin gözünde sosyalizm ile terör aynı şeymiş gibi gösterilmeye çalışılır.)

Bireysel teröre dayalı eylemlerin sonuçları halkın heyecanını yükseltmez. Tersine halkın anti-patisini kazanır. Hatta bu zaman zaman nefrete kadar varabilir. Gerçi, bireysel terörün dayandığı teori «halkı heyecanlandırmak, bu heyecanı politik bilince çevirmek ve devrim yapmaktır.». Oysa, bir kez, halkın üzerinde öylesine yoğun ve şiddetli bir ekonomik ve politik baskı vardır ki, işçi sınıfının ve emekçi sınıfların nesnel durumları öylesine kötü bir konumdadır ki, halkın heyecanlanması ve politikleşmesi için ilave fantezilere ihtiyacı yoktur. Diğer yandan sağda solda patlayan bombalarla ve vızıldayan serseri kurşunlarla çoğu kez ya bir çocuk, ya bir ihtiyar, ya da yoldan geçen bir kişi yaralanmakta ve ölmekte, bu sonuç ise, sınıfı ne olursa olsun herkesi, sömürüye karşı mücadele yerine, kendi içine kapanmaya, hiçkimseye güvenmemeye, solculardan korkmaya, ve yapılmak istenenin tersine politikadan uzaklaşmasına, hatta bazan gerici saflara kaymasına neden olmaktadır.

Son on yılı Türkiye'de geçen ve biraz politika ile ilgilenen herkes için bu tesbit gerçekçidir. Bu tür eylemleri, ya ajan provokatörler, ya da işçi sınıfının biliminden uzak maceracılar yapmaktadır. Son yaşanan olaylar her ikisinin de geçerli olduğunu ve hatta sadece bir iki teröre dayalı olayın arkasından birçok provokasyon olayını beraberinde getirdiğini kanıtlamaktadır. Bu olaylar ise bir yandan halkın nefretini kazanırken ve yukarıda sıralanan sonuçları getirirken, diğer yandan artan baskı, terör ve sömürüyü gizlemeye yardımcı olmaktadır. Çünkü sermaye partilerinin açıklamakta zorluk çektikleri ve halkın farkına varmasını istemedikleri bir zam furyasını, bir politik baskı furyasını, gizlemek, ya da en azından belli bir süre için unutturmak için sansasyonel olaylara ihtiyacı vardır. Sermaye ya bu sansasyonel olayları çeşitli biçimlerde kendi yaratır ya da bu olayların yaratıcısı olmaya aday kişi ve gruplar var ise bunlara olanak hazırlar, onlara müsamaha gösterir. Onların belli bir süre örgütlenmesini, «eylem»e geçmesini bekler. Daha sonra gerekli gördüğü zaman bu kişi ve grupları «gösterişli baskınlarla» yakalar. Terör havası estirir. Arkasından sansasyonel ceza davaları açar. Baskı ve sömürüsünü böyle yöntemlerle gizleme çabalarına devam eder. Bireysel terörizm, sermayenin bu planlarına hizmet etmekten başka hiçbir işe yaramaz.

İşin ucu bir kaçtı mı sonu gelmez. Artık yağan yağmurun bile sorumluluğu solculara yüklenmeye başlanır. Nitekim, ormanların yanması bile devrimcilere yüklenmeye çalışılmış, hem ormanların gerçek yakıcıları olan kapkaççılar, tüccarlar, toprak ağaları gözden uzak tutulmak istenir, hem de heyecan verici bir kaç olay daha ortaya çıkmış olur. Ayrıca, bu ortam, sermayenin beceriksizliğini ve kapitalizmin çaresizliğini örtbas etmek için sık sık başvurulan bir çare olarak da ciddi bir tehlike yaratmaktadır. Kapitalizmin çaresizliği sonucu, yolsuzluklar sonucu, bir yerde elektrik kesilse, bir baraj üretimden çıksa, bir fabrika devre dışı kalsa, bir yer yansa, bir gemi batsa, sorumlu olarak hemen sabotajcılar aranmaya başlanmaktdır. Türkiye için bu durum oldukça dikkat çekicidir. Hiçbir olayın temeline inilmemekte, gerçek nedenler çok sonra öğrenilinceye kadar, çoğu kez hayali sabotajcılar peşinde koşulmaktadır. Sermaye sınıfı, yine oyalanacak heyecan verici olaylar bulmuş, yine işçi sınıfının ve diğer emekçi kesimlerinin örgütlenmesini engelleyici ortamlar yaratılmış olmaktadır. Bu zararlı sonuçlarıyla ortada duran olayların sorumlusu, örgütleyicisi sermayenin provokatörleri ve ajanları ise onlara söylenecek fazla şey yoktur. Onlar için yapılacak tek şey, onların açığa çıkarılması, provokasyonun tesbit edilip halka açıklanması ve sermaye sınıfının oyununun bozulmasıdır. Ama provokasyon niteliğindeki bu olayların arkasında bunları «devrim» adına yapanlar var ise, yapılacak olanlar farklıdır. Hayatlarını ve enerjilerini «devrim» uğruna değil, ama, «karşı devrim» uğruna harcadıklarının sürekli vurgulanması ve bireysel terörizme karşı mücadele edilmesi son derece önemlidir. Bu alandaki ideolojik mücadele, faşizme ve emperyalizme karşı verilen mücadeleden ve sosyalizm mücadelesinden ayrı bir mücadele değildir. Tersine, bu alandaki mücadelenin başarısı, bağımsızlık demokrasi ve sosyalizm güçlerinin saflarını kuvvetlendirecek, etkisini arttıracaktır.

Bireysel terörizm, sadece bazı olayları birkaç kişi yaptığı için ve bu olaylar sadece teröre dayandığı için yanlış değildir. Bireysel terörizmin esas yanlışı sınıfsaldır. Çünkü bireysel terörizm işçi sınıfının sahip çıktığı, onun sınıf yapısının sonucu olan bir düşünce ve eylem biçimi değildir. İşçi sınıfı, yapı olarak, üretimdeki örgütlülüğü ve sömürüye karşı uzun vadeli ve sabırlı mücadele anlayışı gereği bireysel terörün karşı-

çalışma ekipleri, parti yapısının temel taşlarıdır.

sındadır. Düşüncesindeki toplumsallık gereği bireyciliğin her türlüsüne karşıdır. Örgütlülüğün yanındadır. Toplu hareketin, kitle hareketlerinin, daha doğrusu örgütlü kitle hareketlerinin yanındadır. Diğer taraftan işçi sınıfı kısa vadeli, saman alevi gibi yanıp sönen olaylar yerine, uzun vadeli bir plana ve programa dayalı hareket içindedir. Çünkü bilir ki üretim içinde anlık tepkiler, anlık yanlışlar, büyük zararlara neden olabilir. Yine bilir ki belli bir planı programı olmadan hiçbir şey üretilmez. Hiçbir alanda sonuç alınmaz. İşçi sınıfının mücadelesi bakımından da anlık, plansız programsız hareketlerle hiç birşey üretilmez, hiçbir sonuç alınmaz. Bu bakımdan işçi sınıfı ve onun partisinin bireysel teröre karşı çıkışı sınıfsaldır.

Bireysel terörizm, bütün mücadele alanını şiddet ve terör ile tanımlamaktadır. Bunlar için yapılacak herşey terörle başlar terörle biter. Şiddet putlaştırılmıştır, mutlaklaştırılmıştır. Oysa işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin uzun vadeli mücadelesi içinde kazanılmış demokratik mevziler vardır. Bu mevzilerin korunması ve geliştirilmesi diye son derece önemli bir görev vardır. Bu anlamdaki demokrasi mücadelesi yadsınmaktadır. Herşey şiddete indirgenmektedir. Her eylemin ölçüsü şiddet olmaktadır. İşçi sınıfının mücadelesindeki çok yönlülük görülememektedir. Bu nedenle herşey ve bu arada bütün enerji şiddet ile koşullanmakta ve sonuç olarak mevcut kadrolar ve enerji boşa gitmektedir.

Bireysel terörizm, devrimci sürecin itici gücü olarak, şiddeti görür. «İşçi sınıfını ve emekçileri heyecanlandırmak» hesabıyla, «patlamaya hazır barutun kıvılcımı olmak» hesabıyla yönlendirici ve tayin edici unsur olarak şiddeti görür. Böylelikle devrimci süreci işçi sınıfının belirlediğini, tarihi halk kitlelerinin yönlendirdiğini inkâr eder.

Bilimsel sosyalizmin, son tahlilde amacı sömürü ile birlikte şiddete son vermektir. Şiddeti yaygınlaştırmak değildir. Mevcut kapitalist-emperyalist sistem içinde sömürücü sınıfların baskısını, sömürüsünü ve şiddetini mahkum etmek ve yok etmek için verilen mücadelede bu anlayış çok önemlidir. Şiddeti putlaştıran ve mutlaklaştıran bireysel terörizm, hiçbir dönemde ve son tahlilde de şiddeti yok etmeyi düşünemez, hedefleyemez.

Bilimsel sosyalistler bireysel terörist düşünce ve eylemlerin işçi sınıfı hareketine getirdiği zararları çok iyi bilirler ve her yerde bu ideoloji ile mücadele ederler. Ne var ki bireysel terörizme inanmış insanların birer insan olduğunu, belli bir can taşıdıklarını düşünceleri uğruna hayatlarını feda edebilecek kadar cesur ve kararlı olduklarını da bilirler. Ve onun için de, teröristlerin bu cesaretlerinin ve kararlılıklarının örgütlü mücadeleye zarar vermemesi, hatta, onların da işçi sınıfı mücadelesine kazanılması için çalışırlar. Bir bakıma onun için de bireysel terörizme karşı ideolojik mücadeleyi ısrarla sürdürürler.

Grev, «Bir Savaş Okulu»

Grevlerin işçilerin gözünü açtığını burjuvazi ve onun siyasi iktidarları çok iyi bildiğindendir ki grevlerden alabildiğince korkmakta, işçi sınıfının bu alandaki mücadelesini engellemek veya doğru rayından saptırmak için her türlü çareye başvurmaktadır.

Çoğu zaman bir fabrika sahibi işçileri aldatmak, velinimet pozuna bürünmek için, bazı küçük lokmalar ve yalan vaadlerle sömürüsünü gizliyebilir. Bir grev işçilere, «velinimet»lerin kuzu postuna bürünmüş bir kurt olduğunu göstererek bu aldatmacayı yerle bir eder. Bir grev işçilere, tüm işçi sınıfının düşmanının bütün olarak kapitalist sınıf olduğunu ve ancak kendilerine, birleşik örgütlü güçlerine güvenebileceklerini açık seçik gösterir.

Bir grev işçilere, işverenlerin ve işçilerin güçlerinin nelerden ibaret olduğunu anlamayı, polisin, jandarmanın ve diğer kapitalist devlet kurumlarının kimlerden yana olduğunu gösterir. Onlara yalnız kendi işverenlerini ve yanlız kendi iş arkadaşlarını değil, tüm işverenleri, tüm kapitalist sınıfı ve tüm işçi sınıfını görmeyi, düşünmeyi öğretir.

Fakat «bir savaş okulu» savaşın kendisi değildir. Grevler işçiler arasında yaygınlaştığı zaman işçilerin bazıları (bazı «sosyalistler» de dahil) işçi sınıfının kurtuluşunun yanlız grevlerle sağlanabileceğini sanırlar. Bu yanlış bir düşüncedir. Grevler işçi sınıfının kurtuluşu için mücadele ettiği yollardan biridir; fakat tek yol değildir. Ve eğer işçiler mücadelenin diğer yollarına da önem vermezlerse, işçi sınıfının gelişimini yavaşlatmış olmakla kalmazlar, işçi sınıfı mücadelesini iktidar hedefinden saptırmış olurlar.

Ancak bütün bunlara rağmen her grev bir savaş okulu olmıyabilir. Grevin bir savaş okulu olmasının bir takım koşulları vardır ki bunlar içinde özellikle grevi başlatan veya yöneten örgütün niteliği ile grevdeki işçiler içindeki sınıf bilincine sahip işçilerin önemi büyüktür. Ayrıca grevde geçen günler içinde, grevi başlatan veya yöneten örgütün hazırladığı program ile, grevi sona erdiren şartlar da, yapılan grevin bir savaş okulu olma işlevini yerine getirip getirmediğini belirleyen göstergelerdir.

Grevi başlatan veya yöneten örgüt, grevci işçiler içindeki sınıf bilincine sahip işçilerin politik çalışmalarını engelliyor, giderek onları tasfiye ediyorsa veya grev dışındaki sosyalistlerin, grevdeki işçiler ile ilişki kurmasını engelliyor ise, böyle bir grevin, savaş okulu işlevi gördüğü iddia edilemez.

Bu iki başlıkta ileri sürülen görüşlere, yakın geçmişimizde uygulanan «16 Eylül Genel Yas Direnişi» ile halen uygulanmakta olan madeni eşya işkolundaki grevleri örnek göstererek, bunların «bir savaş okulu» işlevini görüp görmediğini inceleyebiliriz.

16 Eylül direnişini bu açıdan incelediğimizde; grevin başlatılma gerekçesi doğru olmakla birlikte, gösterilen hedefin başlatılma gerekçesi ile uyumluluk taşımaması, «ilerici halktan yana bir hükümet işbaşına gelinceye kadar» gibi, alternatifi net olarak belli olmıyan, günlük hayat ve işçi sınıfının somut örgütlülük durumu ile bağdaşmıyan bir slogan ile yığınların günlerce bekletilmesi; direniş esnasında burjuvazinin sınıf bilincine sahip işçilerin en yiğitlerinin iş akitlerini fesh etmeye başlaması üzerine, direniş sona erdirilip, ortaya atılan slogan ve hedefin kitlelerce «yanlış» anlaşıldığının açıklanması; işten çıkartılan işçilere önce para yardımı yapıp, bilahare çeşitli gerekçelerle yardımın kesilmesi ve bu işçileri «örgüt düşmanı»ymış gibi örgütten dışlanılmaya çalışılması ve çok büyük bir bölümünün dışlanması; genel olarak örgütsüzlük ve kimin ne yapacağının ve kime bilgi almak için başvurulacağının belli olmaması; işçi sınıfının, işçi düşmanı bir yasayı protesto edeyim derken hayal kırıklığına uğratılması, birlikte mücadele ettiği arkadaşlarının kıyılmasına göz yumulması, daha sonra bu inandığı güvendiği arkadaşlarının kendi örgütü tarafından örgüt düşmanı olarak lanse edilmeye çalışılması, grevi bir savaş okulu olmaktan çok, burjuvazinin hesapları ile çakışan bir sonuca ulaştırmıştır.

16 Eylül genel yas direnişinin üzerinden henüz bir yıl geçti. Geçen bu bir yıllık süre Türkiye İşçi Partisinin bu konuda söylediklerinin tartışıldığı yıl oldu. 16 Eylül'den dolayı 3000'i aşkın işçinin iş akdi fesh edilmişti. Bugün ise bu üç bin kişiden üç yüz kadar işçi ancak grevi başlatan örgüt tarafından «muteber» işçi. Geri kalanı ise «hain». İkinci bir 16 Eylül'e ise işçi sınıfımız, bugünkü yöneticiler ile hayır diyor. Zaman Türkiye İşçi Partisinin söylediklerini doğruladı. Kaldı ki 16 Eylül'ü başlatan örgütün üst yönetimindeki son günlerdeki çatışmalar da, bu konuya ilişkin söylenen yeni açıklamalar da, Türkiye İşçi Partisini doğruluyor.

Ülkemizde bugüne kadar ekonomik talepleri aşmış demokratik ve siyasal kazanımlar elde etmek veya bu tür kazanımları korumak için (sendika seçme özgürlüğü için yapılan grev veya direnişler hariç) 15-16 Haziran ve 16 Eylülden başka önemli sayılacak grevler yapılamadı. Anayasa'daki grev hakkının hayata geçmesi, yürürlükteki grev yasasının getirdiği engellerin aşılması ve genel grev dayanışma grevi haklarının özgürce kullanılabilinmesi yapılmakta ve yapılacak olan grevlerde, bir adım öteye gitmeyi gerektiriyor. Her yeni kazanım bir sonrakini olumlu yönde etkilerken, tersi de bir sonraki için olumsuz bir zemin bırakmakta. Bu nedenle grevlerin gerçekten bir savaş okulu olması gerek. Bazı «sosyalistler», işçiler sendikaları tarafından aldatıldıkça «bilinçlenir» gibi yanlış görüşler ileri sürmekte. Tıpkı «insan aç kaldıkça, işkence gördükçe, ezildikçe, bilinçlenir», dedikleri gibi. Oysa yaşam tersini gösteriyor. İnsan eğitildikçe bilinçleniyor.

Kitleleri, anti-faşist, anti-emperyalist mücadeleye sokmanın en önemli şartlarından biri, onların güven ve itimatlarını almaktan geçiyor. Sendikaların bu güveni kazanabilmelerinin birinci şartı da, temsilciliğini yaptığı sınıfın ekonomik-demokratik haklarını en iyi bir biçimde koruyup, geliştirmek ile örgüt içi demokrasiyi, ilke edinmeyi zorunlu kılıyor.

Yerel Yönetimler

Anayasanın 116'ncı maddesi «Mahalli idareler, il, belediye ve köy halkının müşterek mahalli ihtiyaçlarını karşılayan ve genel karar organları halk tarafından seçilen kamu tüzel kişileridir» biçiminde bir tanımlamada bulunmaktadır. Yani bu üç mahalli idare biriminin karar organları genel oyla seçilecektir. Böylece halk kendi yöresinde, kendisinin seçtiği yöresel yöneticiler tarafından yönetilmiş olacaktır. Bu ise demokrasinin yaygınlaştırılması açısından olumlu bir uygulama olacaktır.

Mahalli İdarelerle ilgili Anayasa hükmünün konulmasındaki temel ilke aşağı yukarı budur. Böyle bir uygulamaya gidilmesinin bir diğer amacı da bölgesel ekonomik ya da toplumsal sorunların mahalli idareler kanalıyla çözülmesinin sağlanması böylece de merkezi idareye fazla bir yük düşmemesi sayılmaktadır. Yine Anayasanın 116 ncı maddesi mahalli idarelere görevleri ile orantılı gelir sağlanacağını belirtmektedir.

İl Özel İdareleri halkın genel oyuyla seçilen İl Genel Meclisi ve Başkanlığını Valilerin yaptığı İl Daimi Encümenlerinden oluşmaktadır. Encümenlerde o ilde bulunan daire müdürleri de bulunmaktadır. Bu nedenle il özel idarelerinin halkın gerçek iradesini göstermek açısından pek fazla yetki ve etkinlikleri bulunmamaktadır. Çünkü son sözü yine merkezi idarenin temsilcisi olan Vali ve Daire Müdürleri söylemektedir.

Köy idareleri ise seçimle gelen bir muhtar ve yine seçimle gelen ihtiyar heyetinden oluşur. Köy idarelerinin durumu ise il özel idarelerine oranla çok daha kötüdür. Köy Kanunu köy idaresine bir çok yetki ve yapılması gereken görevler vermişse de uygulamada bir iki bürokratik işlemin dışında köy idarelerinin hiçbir etkinlikleri yoktur.

Mahalli idare birimleri içinde en etkili olanları belediyelerdir. Çünkü belediyeler halkın yoğun olarak oturduğu kentlerde kurulmuşlardır. Ayrıca çok sınırlı da olsa il özel idarelerine ve köy idarelerine oranla daha fazla yetkileri ve parasal olanakları bulunmaktadır. Belediyeler o beldede oturan halkın oyuyla seçilen bir belediye başkanı ve yine genel oyla seçilen bir belediye meclisinden oluşur.

Türkiye'de belediyelere akla gelebilen hertürlü görev verilmiştir. Halkın günlük yaşantısının sağlıklı ve güvenli geçmesinden tutun da fiyat artışlarının önlenmesine, belde sınırları içinde sağlık konularında önlemler alınmasına ve halkın tüm ihtiyaçlarının karşılanmasına değin bir çok iş belediyeye yüklenmiştir. Ne var ki, Belediyeler ağır bir mali ve idari vesayet altına alınmıştır. Diğer yandan belediye yönetiminin (meclis ve başkanı) burjuvazinin sınıfsal çıkarlarını temsil etmektedir. Ve asıl bu nedenle belediyeler var olan yasal yetkilerini de işçi ve emekçilerden yana kullanmamaktadırlar. 1973 seçimlerinden bu yana en büyük kent belediyelerini elinde tutan CHP de aynı sınıfsal çıkarları temsil ettiği için belediye çalışmalarına yeni açılım getirmemiştir. Bu nedenle de yaygın kanı belediye yönetimlerinin birtakım alt yapı hizmetlerini ne oranda yaptığı ile ölçülmektedir. Belediye hizmetleri bu dar alana hapsedilmiştir. Gerçekte bu sorunun altında Türkiye'nin düzeni sorunu yatmaktadır. Demokrasinin yaygınlaştırılması ve merkezi idarenin yükünün hafifleştirilmesi gerekçesi altında devletin yapması gereken bir çok hizmetin gerçekleşmemesinin suçu yöresel yönetimlere yüklenmektedir. Böylece de devleti ele geçiren siyasal parti ya da partilerin kendilerine göre sorumlulukları unutturulmak istenmektedirler.

Öte yandan kentler hızla büyüyüp sayıları artmakta ve Türkiye nüfusunun giderek daha büyük bir bölümü kentlerde yaşamaktadır. Bu nedenle artık kentlerde yaşayan halka birçok hizmeti belediyelerin dar olanakları ile götürmenin olanaksızlığı açıktır. Çünkü artık bu sorunlar ülke çapında, genel plan çapında düşünülmesi ve ele alınması gereken sorunlar olmuşlar, o boyutlara ulaşmışlardır. Ulusal boyutlara ulaşan sorunları hala yöresel planda düşünüp çözüm aramak ise, Türkiye'yi içinde bulunduğu bunalıma itmiştir.

Örneğin konut sorunu Türkiye açısından önemli bir ulusal sorun durumundadır. Gelmiş geçmiş burjuva hükümetlerinin bu sorunu çözmek için en ufak bir çaba göstermedikleri de bilinmektedir. Bazı kentlerin sorunları durmadan artmaktadır. Ve kentler giderek yaşanmaz hale gelmektedir. Giderek sıkışan trafik sorunu, fiyat artışları, asayiş vb. artan kent nüfusuyla birlikte yükselen ve artan sorunlar. Kent içi yaşamı her gün biraz daha zorlaştırmaktadır. Hiç şüphesiz artan kent sorunları işçi ve emekçilerin sorunlarıdır. Burjuvazi ayrıcalıklı çıkarlarını her hal ve kârda koruyup geliştirmektedir.

Sosyalist ülkelerde kentler genel kalkınma planı çerçevesinde düşünülmektedirler. Fabrikaların, işyerlerinin bir ülke içinde planlı bir biçimde yayılması ile şehirlerin buna paralel olarak kurulması ve büyüklüklerinin saptanması aynı çerçevede düşünülmektedir. Hatta şehirlerin planlı gelişimini sağlamak için merkezi planlar hazırlanmaktadır. Özellikle Sovyetler Birliğinde ekim ihtilalinden bu yana 900 yeni kentin kurulduğu bilinmektedir.

Sosyalist ülkelerde şehir planlamasının başlıca üç temel ilkesi vardır. Birincisi her türlü arazi üzerindeki özel mülkiyet hakkı kaldırılmıştır. Toprak kamu yararına kullanılmaktadır. Böylece merkezi plan otoriteleri şehirlere kolaylıkla istedikleri biçimi verebilmektedirler. İkinci ilke konut standartlarının saptanmış olmasıdır. Konutların büyüklükleri ve kaliteleri belirli temel ilkelere uygun olarak yapılmaktadır. Böylece lüks konut yapımı önlenmiş olmaktadır. Üçüncü ilke ise şehir için en uygun büyüklüğün saptanmasıdır. Buna göre bir şehrin en uygun büyüklüğünü, o şehrin üretici gücü belirlemektedir. Yani şehrin büyüklüğünün sınırı, çalışan nüfusun temel sanayi dallarında çalışmakta olan oranı olmalıdır. Çok büyük şehirlerin daha fazla büyümeleri önlenmekte ve fazla gelen nüfus yeni uydu kentlere aktarılmaktadır. Böylece şehirlerin plansızca büyüyüp yöresel yönetimlerinin başına dert açmaları daha başında önlenebilmektedir.

MERKEZİ PLANLAMA VE BELEDİYELER

Bu kentlerin başlıca amacı büyük fabrikalarda toplanan işçilerin iskan edilmesi, yakında bulunan sanayi merkezlerindeki yığılmanın azaltılması ve bölge gelişme merkezlerinin yaratılmasıdır. Bir yönetici merkezden çevreye uzanan caddeler, işçi aileleri için yapılmış her türlü sosyal ihtiyacı karşılayan apartmanlar ve bekar işçiler için inşa edilmiş misafirhaneler sosyalist şehrin temel unsurlarındandır. Sosyalist ülkelerde yerel yönetimler genel planlamanın başarıyla uygulanması için çalışan birimlerdir. Ayrıca bu çerçevede mahalli halkın esenliği için yapılması gereken herşey yapılmaktadır.

Türkiye gibi geri kalmış ve dışa bağımlı ülkelerde kentler her türlü plan düşüncesinden uzak gelişmekte ve dağ gibi sorunların yığıldığı yerleşim merkezleri olmaktadır. Doğaldır ki herhangi bir merkezi planlamaya bağlı olmayan kentlerdeki belediye yönetimleri ise burjuvazinin elinde kaldığı sürece sorunları seyretmektedir. Daha doğrusu burjuvazinin çıkarları ve hem ulusal ve hem de kent boyutlarındaki sömürüsü durmadan artan sorunlar yaratmaktadır.

ÜRETİM VE KENTLER

Bütün azgelişmiş ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de kentler, kapitalizmin gereklerine uygun olarak sağlıksız bir biçimde büyümektedir. Kentlerde biriken kitlelerin büyüyen ve çoğalan sorunlarına burjuvazinin getirdiği çözüm, bu kitleleri en ilkel koşullarda yaşamaya mahkum etmektedir. Susuz, elektriksiz, yolsuz ve öteki sosyal hizmetleri yetersiz gecekondu olgusu bunun tipik ve somut bir örneğidir.

Yerel yönetim birimleri, ancak işçi sınıfı partisinin öncülüğünde işçi ve emekçilerin elinde etkin olabilirler. Bunun tipik örnekleri çeşitli kapitalist Avrupa ülkelerinde görülmektedir.

Yerel yönetimler sorunu Türkiye'nin diğer sorunlarından soyutlanamaz. Ve bu sorun da diğer sorunlar gibi işçi ve emekçi kitlelerin, bilinçli ve örgütlü mücadelesiyle çözümlenebilecektir. İşçiler ve emekçiler kentleri yaşanmaz hale getirenlerden er-geç hesap soracaklardır. Sosyalist muhalefetin sesi belediyelerde kapalı kapılar arkasında dönen dolaplardan halkımızı haberdar etmek için mutlak gereklidir.

Yerel yönetimlerde sosyalistlerin sesi duyulacak, belediyelerde halka karşı planlanan girişimler bir bir ortaya çıkarılacaktır.

Yerel Seçimlere Doğru

Nihat SARGIN
Genel Sekreter

11 Aralık yerel seçimleri dolayısıyla Genel Sekreter Nihat Sargın'ın partililere mesajı aşağıdadır.

Yürürlükteki yasaya göre önümüzdeki yerel seçimlerin başlangıç tarihi 3 Kasım, oy verme günü ise 11 Aralık. Çark Başak'ın bu sayısı 16 Ekim'de çıktığına göre seçimlerin başlangıç tarihine ancak iki hafta kadar bir süre kaldı demektir. 1 ve 2 numaralı seçim genelgelerimiz uyarınca yerel örgütlerimiz bir yandan listelerde yedeklerle birlikte azımsanmayacak bir sayıya varan aday adaylarının «İstek Görev Belgesi»ni doldurmalarına yardımcı olurken, diğer yandan seçimle ilgili diğer formaliteler de yerine getiriliyor.

Seçime katılma bakımından, partilerin, bu seçimlerde belli bir süre önce ve belli sayıda bütün ilçeleriyle örgütlü olmak veya T.B.M.M.'nde grubu bulunmak gibi belirli bir gelişme düzeyinde bulunması aranmazken ilçe seçim kurullarının teşekkülünde bu şartlar aranmakta. İçişleri Bakanlığı ve T.B.M.M. Başkanlığından resmen yaptığı soruşturma sonuçlarını Yüksek Seçim Kurulu açıkladı. Buna göre ilçe seçim kurullarına aday göstermeye yetkili olan partiler, Türkiye'de kurulu 16-17 parti arasında ancak 8 parti olup Türkiye İşçi Partisi bunların arasında yer almaktadır. Bu karar doğrultusunda ilçelerdeki arkadaşlarımız seçim kurullarına üye veya yedek üye olmaktadır.

Yerel seçimler, partilerin seçimlere katılma olanağı için gerekli yasal şartların farklılığından da öte bu seçimleri genel seçimlerden ayıran özel nitelikler taşır. Bir kez bu seçimlerde iktidarın değişmeyecek olması önemli ayrım nedenidir. Diğer yandan, özellikle ülkemizde kendi bütçe olanakları yasal olarak çok kısıtlı olan yerel yönetimler için iktidara yatkın olma gereği ve bu gereğe uymayan kentlerin iktidarca adeta cezalandırma diyebileceğimiz yöntemlerle sıkıştırılması, devlet olanaklarından ancak iktidar yanlılarının yararlandırılması gerçeği, oylarda da genellikle iktidar lehine yansır. Ayrıca, yerel seçimlerde seçim çevresinin darlığı, adayların çevrelerinde şahsen bilinen kimseler olması, hem kişileri daha ön plana çıkartır, hem de yöresel olanakları elinde tutan nüfuzlu kimselerin seçimlerin sonucuna etkilerini genel seçimlerden daha çok arttırır. Nihayet aynı anda yapılacak beş ayrı seçimden köy ve mahalle muhtar ve ihtiyar heyeti seçimlerine partiler resmen aday göstermez, belediye başkanı ve belediye meclisi seçimlerinde ise yalnız o kasabanın belediye sınırları içinde oturan seçmenler oy kullanabilir. Ancak «İl Genel Meclisi» seçimleri bu seçimlerde merkez ve çevre köyler halkı birlikte oy kullandığından seçmen sayısı ve oy oranı bakımından genel seçimlerle kıyaslanabilir. Yalnız bu seçimlerde de genel seçimlerdeki nisbi sistemin kullanılacak olmasına karşın, hele il genel meclisine ilçelerden seçilecek üye sayısı çok yerde bir kaç kişiyi geçmediğinden, nisbi sistemin pek anlamı kalmaz; seçim sonuçları daha çok çoğunluk sistemine yaklaşır.

Ama bütün bu özel nitelikler yerel seçimlerin önemini azaltmaz. Çarpıcı örneklerini İtalya ve Fransa'da gördüğümüz üzere gelişmiş kapitalist ülkelerde önemli kent belediyeleri çoğu kez sol'un elindedir. Ve sol bu yönetimlerin yöresel olanaklarını, başındaki iktidara karşın işçi ve emekçiler lehine değerlendirerek hem onların sosyo-ekonomik ve kültürel yaşam düzeylerini yükseltebilme uğruna seferber edebilmiş, hem de böylece gelecekteki iktidarının kitleler gözünde somut bir göstergesini ortaya koyabilmiştir. Türkiye'de bu olanaktan henüz uzağız. Ama göreli olarak benzeri bir durum ülkemizde de kendini göstermeye başladı. Genellikle sola kayan işçi ve emekçilerin yoğun olduğu büyük kent seçmeni 1973 seçimlerinde oyunu CHP lehine kullanmış ve birçok önemli kentimizin belediyesinde CHP'yi iktidara getirmiş bulunuyordu. Ama CHP'nin bu sınavdan yüz akı ile çıktığı söylenemez. Öyle ki, daha önce AP'li olan belediyelerin CHP eline geçmesiyle emekçi halk yararına bir durum değişikliği genellikle gozlenmemiş, tersine bir iki istisna dışında belediyelerin kimin yönetiminde olduğu neredeyse hatırlanmaz bile olmuştur.

Yerel seçimlerin yukardaki bölümde belirlenen özellikleri ötesinde günümüz koşullarında bu seçimler ülkemiz için de, partimiz için de ayrı bir önem taşımaktadır. 5 Haziran seçimlerinden sonra MC yeniden kurulmuş ve ekonominin girdiği dar boğazdan çıkmasını sağlayabilmek için yaz boyunca bunalımın bütün yükünü işçi sınıfı ve emekçi halkımıza yükleyecek bir dizi önlemler almıştır. Bir yandan devlet dairelerinin ortaklar arasında parsellenerek kadroların faşistleştirilmesi daha öncesiyle kıyaslanamıyacak bir ölçüde artarak sürdürülür ve faşizmin tırmanışı artık olağan hale gelen saldırı ve cinayetlerle birlikte hızla yükselirken, pahalılık da görülmemiş boyutlara ulaşmıştır. Her iki süreç hızlanarak devam etme durumundadır.

11 Aralık seçimlerine böyle bir ortam içinde gireceğiz. Yerel seçimlerin genellikle iktidara dönük sonuçlanmasından ve CHP'nin gerek yerel yönetimlerde emekçi halk lehine dikkati çeken bir başarı sağlıyamaması, gerek 5 Haziran seçimlerinde CHP'den iktidar bekleyenlerin umduklarını bulamamanın verdiği kırıklık ve eziklikten de yararlanarak MC, bu seçimlerden 5 Haziran'a oranla daha başarılı bir sonuç elde ederse, bunu şimdiye kadar yaptıklarının kamuoyunca benimsendiği biçiminde değerlendirerek durumunu daha sağlamlaştırmış olacaktır. İşçi sınıfı ve emekçi halkımızı bugününden de daha kara günler bekleyecektir. Bunu mutlaka önlememiz gerekir.

İktidardaki MC koalisyonu dışındaki partilere verilecek oyların toplamı bu bakımdan büyük önem taşımakla birlikte asıl önemli olan Türkiye İşçi Partisi'ne verilecek oylar olacaktır. Çünkü partimizin alacağı her oy, soldaki kararlı ve kapitalizmle uzlaşmaz tutumuyla MC iktidarına karşı, aritmetik bir benzetişle, en azından iki oy yerine geçecektir. Kuşku olmasın ki, iktidarca ve sözcülüğünü yaptığı iç ve dış büyük sermaye çevrelerince de bu, böyle değerlendirilecektir.

Diğer yandan, partimizin bu seçimler dolayısıyla kamuoyunda sağlayacağı destekle kısa sürede daha büyük hızla gelişip güçlenmesi bakımından önemi açık olmakla birlikte, önümüzdeki ivedi sorun olan ve Parti'ce bütün olanaklarımızla gerçekleşmesi için vargücümüzle uğraştığımız «antifaşist, antiemperyalist birlik» konusu da bu oylardan derin biçimde etkilenecektir. Buna karşılık, oy istemek üzere karşısına çıkılacak seçmen sayısı bu seçimlerde ister istemez sınırlı olma durumundadır. Çünkü gene bu seçimleri genel seçimlerden ayıran bir özellik olarak, seçim çevresi «il» değil «ilçe»lerdir ve Yüksek Seçim Kurulu'nun vaktile Siyasi Partiler Kanunu'na bağlı olarak yaptığı yorum uyarınca örgüt'ün bulunmadığı ilçede seçime katılıp aday gösterme olanağı yoktur. Gösterilecek aday sayısı da, özellikle belediye seçimlerinde büyük sayılara varmaktadır. Bunların sonucu olarak ilçe örgütlerimizin var olduğu ve belli gelişmişlik düzeyine eriştiği bütün ilçelerde seçime katıldığımızda, 15 ilde seçime katıldığımız 5 Haziran seçimlerinde karşısına çıktığımız seçmen sayısını aşağı yukarı aşmayan bir seçmen kitlesinin karşısına çıkabileceğiz.

Bütün bu olumsuz diyebileceğimiz faktörlere karşın, 11 Aralık'ta oylarımızı daha yükseltmek için olanaklarımızı sonuna kadar değerlendirmek durumundayız. 5 Haziran seçimlerinde, partimiz ve partililer olarak her türlü olumsuz koşulu ve baskıları göğüslemesini bildik. Çalışmalarımızın sonucunun oylara tam olarak yansımamasına karşın örgütlülüğü, disiplini... her şeyiyle bir işçi sınıfı bilimsel sosyalist partisinin ve partililiğin ne demek olduğu dost düşman herkese kamuoyunun karşısına ilk olarak bukadar geniş bir alanda çıktığımız bütün propaganda dönemi boyunca gösterildi.

Kısa süre önce girdiğimiz seçimlerin kazandırdığı deney ve beceri yetkinliğiyle bu seçimlerde daha da başarılı olmasını bileceğiz.

Örgütümüze ve örgütümüzü oluşturan tüm partililere güveniyoruz. Güvenimiz boşa çıkmayacaktır.

Tırmanan Fiyatların Gerisinde Yatanlar

Her geçen gün ihtiyaçlarımızı karşılamak için satın almak zorunda olduğumuz malların biraz daha pahalılaştığını görüyoruz. Her geçen gün ve hatta her geçen saat elimize geçen ücretimizle ya da maaşımızla daha az şey satınalabilir duruma geliyoruz.

Devlet İstatistik Enstitüsü'nün yayınladığı rakamlara bakarsak burada gösterilen tüm çabaya karşın fiyatların acımasız tırmanışını açıkça görebiliriz. 1976 Ocak ayında 100 TL. sına aldığımız malları 1977 Haziranında 125 TL. sına alabiliyorduk. Aynı malı 1977 Eylül'ünde ise ancak 140 TL. sına alabildik. Bu yapılan tüm çarpıtmalara karşın fiyat artışlarının komandoların işgali altındaki bir kurum tarafından yayımlanan rakamlara yansıyan bölümü. Gerçekte ise yaşamanın her saat biraz daha pahalı hale geldiğini görebilmek için resmi rakamlara bakmaya hiç gerek yok. Hatta tam tersine yaşamanın her saat başı nasıl ve niçin pahalılandığını görebilmek ve anlayabilmek için devletin resmi rakamlarına bakmamamız, yetkililerin resmi açıklamalarında doğruluk aramamamız gerekiyor.

Bugün karşı karşıya olduğumuz hayat pahalılanmasının temel nedeni şu ya da bu yöneticinin ya da siyasal partinin kötü yönetiminde değil, doğrudan doğruya kapitalist para ekonomisinin kendisinde aranmalıdır. Paranın satın alım gücünün azalması olgusuyla insanların karşı karşıya gelmelerinin tarihi para ekonomisinin tarihi kadar eskidir. 12. yüzyılda yaşamış bir tarihçi paranın satın alım gücündeki düşüşü şöyle anlatıyordu: «Vebadan daha kötü, düşman işgalinden daha yıkıcı, kıtlıkdan ya da diğer belalardan daha tehlikeli bir afet.» Kapitalizmde enflasyonun dizginlenmesi, fiyat artışlarının kontrol altında tutulması için getirilen tedbirler, yaratılan uluslararası kurumlar para ekonomisinin bu «afet» den arındırılmasını sağlayamamış, tam tersine tüm kapitalist ekonomilerde enflasyon yıkıcı varlığını koruyagelmiştir.

Kapitalist bir ekonomide tekellerin ürettikleri malları değerinin üstünde fiyatlandırmaları, kapitalistlerin toplumda üretilen artık-değerin daha büyük bir bölümüne el koyabilmek için fiyatları birbirlerinden daha hızlı arttırmaya çalışmaları, devletin sermaye sahiplerini zenginleştirici bir para politikasını uygulaması gibi nedenlerin yoğunlaşması sonucu paranın satın alım gücü azalmaya başlar. Paranın satın alım gücündeki bu azalış fiyatların artmasına yol açar. Devlet, harcamalarını karşılamak, bütçe açığını kapatmak için yeni para basmak zorunda kalır. Ekonomide dolaşan para miktarı üretilen mal miktarına oranla daha hızlı artmaya başlar. Bu da yeni bir fiyat artışları dalgasının ortalığı kaplaması ile sonuçlanır. Fiyat artışlarının ortalığı kapladığı kapitalist bir ekonomide para sahipleri, değeri gittikçe azalan paralarını biran önce ellerinden çıkarmak, parayı gerçek bir değere dönüştürmek için ellerine geçen parayı tüketmeye yönelirler. Para üretim-dışı alanlara, mülk alımına, istifçiliğe yatırılır. Üretim talebi karşılayabilmekden iyice uzaklaşır. Devlet para basımını hızlandırır. Para basımının hızlandırılmasının ise getirebileceği ancak tek bir sonuç vardır: fiyat artışlarının daha da hızlanması.

Bütün bunlar enflasyonu, kendi kendisini besleyerek büyüten bir süreç haline getirir. Kapitalist ekonomiye, sermayenin çıkarlarına karşı mücadele vermeyen hiç bir politika bu süreç içinde emekçi kitlelerin yoksullaşmasını, sermaye sahiplerinin kitleleri yoksullaştırarak zenginleşmelerini engelleyemez. Enflasyonun varoluş nedeni sermaye sahiplerinin ücretlerimizi ve maaşlarımızı yağmalamalarına yarayan bir araç olmasıdır. Enflasyon bizleri yoksullaştırarak sermaye sahiplerini zenginleştirmenin yoludur. Bu nedenle sermayeye, sermaye sahiplerinin çıkarlarına karşı mücadele etmeden enflasyon önlenemez.

Sermaye çevreleri Türkiye'de fiyat artışlarına neden olarak, diğer kapitalist ülkelerde olduğu gibi, ücretlerdeki artışları gösterdiler. Bu konuda yapılan çeşitli bilimsel çalışmalar ise bu iddianın bir yalandan ibaret olduğunu ortaya koydu. Ücretler toplam maliyetlerin %1 - %10 gibi küçük bir bölümünü oluşturuyordu. Ayrıca işçiler ücret artışları ile aldıklarını emek verimliliklerindeki artış ile zaten kapitalistlere geri ödemişlerdi. Yapılan tüm çalışmaların ortaya koyduğu yalın gerçek şu oldu: Kapitalistler yapmakta ve yapacak oldukları fiyat artışlarına bahane olarak ücretleri gösteriyorlardı. Kapitalistler yapacakları büyük zamların nedeni olarak çok daha küçük orandaki ücret artışlarını sorumlu tutuyorlar, bu yalanı işçi sınıfına karşı yürüttükleri ideolojik mücadelenin bir parçası olarak kullanıyorlardı.

Kapitalist sınıfın ileri sürdüğü demogojilerin gerisindeki gerçek basit ve yalındır. Kapitalist sınıf, emekçiler tarafından yaratılan değerin daha büyük bir bölümüne el koymak için tüm emekçilere karşı yürüttüğü mücadeleyi hızlandırmıştır. Bunun da nedeni kapitalist ekonominin ürettiği sorunların Türkiye'de kapitalist üretimin varlığını tehdit edici boyutlar kazanmış olmasıdır. Kapitalist ekonominin işleyişi ve dışa - bağımlı sanayileşme Türkiye'yi bir çok yapısal bozukluğun ve çarpıklığın üstüste bindiği bir döneme getirmiş bulunmaktadır. Türkiye sanayii üretimde bulunabilmek için sürekli olarak gelişmiş kapitalist ülkelerden ithalat yapmak zorundadır. Har vurup harman savurarak yürütülen dışa - borçlanma politikası sonucu kapitalist ülkeler borçlarını ödeyemiyeceğinden endişe ettiklerini belirterek artık Türkiye'ye borç vermeme kararı almışlardır. Bu emperyalist ülkeler sömürerek, her alanda kendilerine bağlayarak Türkiye'yi içine düşürdükleri durumu şimdi Türkiye'ye karşı, Türkiye'den yeni tavizler koparmak, Türkiye'yi daha iyi sömürebilmek için gerekli koşulları Türkiye'ye kabul ettirebilmek için kullanmaktadırlar. Gelişmiş kapitalist ülkelerin bu dönemde daha fazla borç vermek için ileri sürdükleri koşullar açıktır: Emekçi kitlelerin tüketimlerinin kısılması, yaşam düzeylerinin iyileşmesinin önlenmesi ile sağlanacak değerlerin sermayenin ve emperyalizmin sömürüsüne sunulacağı yolunda gerekli garantilerin verilmesi. Burjuva basınında emperyalist ülkelerin sadece Kıbrıs konusundaki isteklerine yer verilmesine karşın bunun gerisinde emperyalist ülkeler Türkiye halkının elinde tutabildiği ekmek parçasına da göz dikmiş bulunmaktadırlar.

Milliyetçi Cephe hükûmeti içerde sermayenin, dışarıda emperyalizmin istediği tedbirleri birbiri peşisıra almaktadır. Kamu İktisadi Teşebbüsleri'nin ürettiği malların fiyatlarına zincirleme zam yapılmaktadır. 1977 Ocak - Temmuz döneminde para arzı % 18.8 gibi rekor bir düzeyde arttırılmıştır. Bütün bunlar enflasyonu körüklemek, emekçi gelirlerinin satınalma gücünü olabildiğince düşürmek, kapitalistlerin karlarını olabildiğince büyütmek içindir.

MC hükümeti 21 Eylülde Türk Lirasının değerini %10 daha düşürerek emperyalist ülkelerin çıkarlarına da hizmet etmekde kusur işlemiyeceğini bir kez daha göstermiştir. Böylece 1970 Ağustos devalüasyonundan bu yana TL'nın değeri 40'ıncı kez düşürülmüş olmaktadır. Bunun sonucu olarak, örneğin Türkiye dışarıya belli bir miktar buğday satarak dışarıdan bir adet traktör motoru ithal ediyorsa, devalüasyondan sonra aynı motoru alabilmek için daha çok buğday vermek zorunda kalacaktır. Türkiye'de sermaye sahipleri dışarıya daha fazla buğday verebilmek için emekçilerin yedikleri buğdaydan daha çok kısıntı yapabilmenin çarelerini araştırıyor ve uyguluyorlar. Ücretlerin satınalma gücünü enflasyon aracılığıyla düşürmekle yetinmeyip ücretlerin parasal tutarını da düşürmeye yarayacak faşizmi tezgahlıyorlar.

İşçilerin, tüm emekçilerin kendi gelirleri, kendi ekmekleri üzerinde oynanan bu acımasız oyuna karşı koyabilmelerinin tek bir yolu vardır: sermayenin varlığında bütünleşen kapitalizme ve emperyalizme karşı mücadele vermek, sermayenin faşizan emellerini geri püskürtmek, işçi sınıfının ve tüm emekçilerin örgütlü birliğinin sermayeden daha etkin bir güç olduğunu pratikte göstermek.

Silahsızlanma

(Baştarafı 20. Sayfada)

nın, varılacak yeni anlaşma zemini ile, hızının belli ölçülerde de olsa, kesilmesini nasıl karşılayacaktır? Yeni bir silahlanma yarışını başlatmak için Carter yönetimine ne ölçüde baskı yapacak, bu konuda ne tür provokasyonlara girişecektir? Asıl sorun buradadır. Sorunun temelinde, artık herkesin bildiği gibi ABD asker-endüstri kompleksi, giderek tüm ABD'nin sosyo-ekonomik yapısı bulunmaktadır. Kısaca ABD emperyalizmi ve onun kaynağındaki bu yapı hiç bir zaman kendiliğinden silahlanma yarışından ya da savaş kışkırtıcılığından vazgeçmeyecektir. Aksini düşünmek eşyanın tabiatına aykırıdır. Eğer ABD bugün silahların sınırlandırılması yönünde belli tavizler veriyorsa, bu, onun yapısındaki olumlu değişikliklerden değil, sadece ve sadece Sovyetler Birliği ve Sosyalist dünyanın, giderek dünyada işçi sınıfı ve tüm demokratik kuruluşların artan ağırlık ve güçlerinden ileri gelmektedir.

Silahsızlanma sorunu değerlendirilirken bu temel nokta gözden uzak tutulmamalıdır.

NATO'nun Savaş Kışkırtmaları :

«Kararlılık Gösterisi» Manevraları

Geçtiğimiz haftalarda Türkiye'nin Ege kıyılarında NATO'nun «kararlılık gösterisi» manevraları yapıldı. Manevralara NATO üyesi ülkelerin deniz ve hava kuvvetlerine bağlı birlikler katıldı; tatbikatlar sırasında NATO ülkelerinin geliştirdiği yeni silahlar denendi. NATO'nun Türkiye'nin karasularında ve toprakları üzerinde düzenlenen bu son manevrası, ülkemizdeki ilerici ve demokratik güçler arasında tepkiyle karşılandı. Birçok demokratik kitle ve meslek örgütü, yaptıkları ortak ve ayrı ayrı açıklamalarla NATO manevralarını kınadılar. Bu manevraların doğrudan doğruya Türkiye'nin bağımsızlığını ve bölge ve dünya barışını tehlikeye düşürdüğünü dile getirdiler.

NATO'nun Ege kıyılarında düzenlenen son manevrası, «kararlılık gösterisi» adı altında geçmiş yıllarda düzenlenen bir dizi tatbikatın devamı olarak yapılmıştır. 1976 yılında da Erzurum'da ve yöresinde NATO hava ve kara kuvvetlerinin katıldığı tatbikatlar düzenlenmiş, bunların «kararlılık gösterisi» tatbikatlarının bir parçası olduğu açıklanmıştı. Erzurum'da yapılan manevraların, doğrudan doğruya Sovyetler Birliği'nden geldiği varsayılan hayali bir «saldırı»ya karşı savunma planlarının uygulanmasını amaçladığı basında açıklanmıştı. Fakat 1976 yılı «kararlılık gösterisi» tatbikatlarının kamuoyundan gizli tutulmasına büyük dikkat gösterilmiş, manevraların varlığı ilerici basın tarafından toplanan bilgilere dayanılarak kamuoyuna duyurulmuştu. Hükümet ve genel kurmay yetkilileri de bundan sonra tatbikatlar üzerinde açıkça bilgi verme yolunu tutmuşlardı. Bu yıl ise «kararlılık gösterisi» tatbikatları önceden açıklanmıştır. Saldırgan NATO çevreleri ve yerli NATO'cular, savaşçı kışkırtmalarını boş yere kamuoyundan gizlemek yerine, bu kışkırtmalara barışçı bir kılıf geçirme yolunu tutmuşlardır.

Saldırgan NATO çevrelerinin ve yerli NATO'cuların, «kararlılık gösterisi» manevralarını kamuoyundan gizlemek, yada bu manevraları barışçı maskeler arkasında savunmak için gösterdiği çabalar nedensiz değildir. NATO yöneticileri, saldırgan askeri manevraların günümüzdeki yumuşama ortamıyla temelden çeliştiğini, tüm barışçı güçlerin tepkisiyle karşılaşacağını çok iyi bilmektedirler. Bu manevralarını savunmak için, böyle dönemlerde özellikle yoğunlaştırılan antikomünist ve antisovyet propaganda yöntemleri de günümüzde açıkça uluslararası ilişkilerin ruhuna aykırı düşmektedir. Geleneksel «sovyet tehdidi» masalının bugünkü dünyada hiçbir çekiciliği kalmamıştır. Kapitalist ve sosyalist ülkeler arasında yapılan çeşitli anlaşmalar, sosyalist ülkelerin dış politika açıklamaları, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı çerçevesinde düzenlenen uluslararası sözleşmeler, kapitalist ülkeler halklarının sosyalist ülkelerden gelebilecek herhangi bir saldırı endişesini taşımalarını bütünüyle haksız çıkarmaktadır. 1976 sonbaharında düzenlenen «kararlılık gösterisi» manevralarında da söz konusu yapılan «Sovyet saldırısı» kavramının, hiçkimse tarafından ciddi olarak kullanılmaya çalışılmaması bu durumu simgelemektedir.

«Kararlılık gösterisi» manevraları NATO'nun savaşçı politikasında önemli bir yer tutmaktadır. NATO çevreleri, uluslararası alanda meydana gelen barışçı gelişmelerin ve politik yumuşama sürecinin, NATO'nun varlık nedenini ortadan kaldırmadığı inancını koruyabilmek için çeşitli yollara başvurmaktadırlar. Brüksel'deki genel kurmayların çeşitli bahanelerle yaptığı açıklamalarla çizilen trajik uluslararası denge tabloları; Varşova Paktı ülkelerinin stratejik üstünlüğü üzerinde çıkarılan söylentiler, NATO siyasi yetkililerinin biraraya geldikleri toplantılarda düzenlenen birlik gösterileri, NATO çevrelerinin dünya kamuoyunu savaşçı girişimleri yolunda şartlandırması çabalarının belirtileridir. Belirli aralıklarla NATO'nun kanat ülkelerinde düzenlenen «kararlılık gösterisi» manevraları da, NATO'nun sürekliliğine ve zorunluluğuna olan inancı korumak ve uluslararası gerginlik odaklarını canlı tutmak için başvurulan yöntemlerden biridir.

NATO manevraları, saldırgan emperyalist çevrelerin silahlanmayı sürdürme kararlılıklarını göstermek bakımından da önem taşımaktadır. Bu tür manevralarda NATO ülkelerindeki askeri-sınai kompleksin geliştirdiği yeni saldırı silahları denenmekte, NATO ülkelerinin silahlanma masraflarının artırılması için yeni baskılar yaratılmaktadır. Kapitalist devletlerin yöneticileri, silahsızlanmanın zorunluluğunu biçimsel olarak kabul etmekle birlikte, askeri-sınai kompleksin çıkarlarını korumak ve gerçek silahsızlanma yoluna engeller koymak için ellerinden geleni yapmaktadırlar.

NATO'nun varlığının gerekliliğini açıklamak için son zamanlarda daha yoğun olarak başvurulan propaganda yöntemlerinden biri de, bu saldırgan askeri paktın dünya barışının korunması, hatta yumuşama sürecinin garantiye alınması için kaçınılmaz olduğu aldatmacasıdır. Bu görüşe göre dünya barışı ve yumuşama süreci, ancak iki askeri pakt arasındaki güçler dengesinin devam ettirilmesi ve NATO'nun birliğinin güçlendirilmesiyle korunabilir. NATO çevreleri, silahlanma masraflarının artırılmasını ve Avrupa'daki askeri birliklerin çoğaltılmasını bu gerekçeye dayanarak savunmaktadırlar. Bu saptırıcı propagandanın tanınmış bir formülasyonu da, günümüzde dünya barışının bir «korku dengesi»ne dayanmak zorunda olduğu tezidir. Emperyalist NATO çevreleri, belirli aralıklarla düzenlenen saldırgan askeri manevraları, NATO'nun gücünün gösterilerek sözde «düşman»ın saldırı amaçlarından caydırılmasının bir aracı olarak savunmaktadırlar.

Gerçekte bu propaganda geleneksel antikomünist ve antisovyet şartlandırmaların biraz gizlenmiş yeni bir biçiminden başka birşey değildir. «Soğuk savaş» politikasından vazgeçerek yumuşama sürecini kabullenmek zorunda kalan emperyalistler, dünya barışının Sovyetler Birliği ve sosyalist ülkeler tarafından tehdit edildiği yalanının uluslararası politikada geçer akçe olarak kalmasına çalışmaktadırlar. Saldırgan emperyalist çevreler, günümüzde antikomünist ve antisovyet kampanyalarında Sovyetler Birliği'ne ve Sosyalist ülkelere karşı genel bir saldırı propagandasına verdikleri ağırlığı değiştirmek zorunda kalmışlardır. Onun yerine, iki blok arasındaki dengenin korunması ve «Varşova Paktı'na üstünlüğün kaptırılmaması» temasını işlemeye başlamışlardır.

NATO'nun askeri manevraları, yalnız dünya barışını ve devletler arasındaki karşılıklı güven ortamını tehlikeye sokmakla da kalmamaktadır. Aynı zamanda NATO üyesi ülkelerin bağımsızlık ve hükümranlıklarını da tehdit etmektedir. NATO'nun askeri manevraları, bir yandan NATO üyesi ülkelerin silahlanma masraflarını ve emperyalist tekellere olan bağımlılığını artırmakta; diğer yandan da bu ülkelerin iç ve dış politikalarını emperyalizmin en gerici, saldırgan çevrelerinin kontrolüne sokmaktadır. NATO'nun yönetici çevreleri, böylece NATO üyesi ülkelerin uluslararası ilişkilerindeki gelişmeleri dizginlemeye, kapitalist ülkeler ilerici kamuoyunun barışçı bir dış politika için yürüttüğü mücadeleyi etkisizleştirmeye çalışmaktadır.

NATO'nun askeri manevraları, ABD'nin diğer NATO üyesi ülkelerin topraklarındaki üslerinin ve askeri birliklerinin varlığını haklı göstermek için de kullanılmaktadır.

Türkiye'deki işbirlikçi ve NATO'cu çevreler, NATO'nun saldırgan askeri manevralarını, Türkiye'nin Amerikan emperyalizmine bağımlılığını savunmak için bir fırsat olarak kullanmaktadırlar. Ege sularında yapılan son manevralar, gerici çevreleri, Türkiye'nin Amerika'nın ve NATO'nun stratejisindeki vazgeçilmez yerini kanıtlamak üzere harekete geçirmiştir. Başbakan Demirel, Ege'deki manevraların sürdüğü bir sırada Amerika'lı gazetecilerle yaptığı görüşmede, Amerikan ambargosunun Türkiye'nin savunmasını zorlaştırdığını ve böylece Amerika'nın güvenliğinin de tehlikeye girdiğini söyleme cesaretini bulmuştur. NATO'cu çevreler, ülke içindeki etkinliklerini sürdürebilmek için ulusal gururu açıkça ayaklar altına alarak NATO kurmaylarına kucak açmaktadırlar.

Türkiye'deki bütün ilerici, demokratik güçler, günümüz koşullarında uluslararası barış ve işbirliği ortamını en olumsuz biçimde etkileyen emperyalist askeri manevralara kararlılıkla karşı çıkmak zorundadırlar. Türkiye'nin ulusal çıkarları her bakımdan böyle bir karşı çıkışı zorunlu kılmaktadır. Saldırgan askeri maevralar yalnız emperyalizmin en gerici çevrelerinin Türkiye üzerindeki baskı planlarına geçerlilik kazandırmakla kalmamaktadır. Aynı zamanda Türkiye'nin uluslararası ilişkilerini yeniden soğuk savaş ortamına doğru çekmekte, bütün ülkelerle ve özellikle sosyalist devletlerle ortak çıkarlara dayanan uluslararası işbirliğinin Türkiye'nin bağımsız gelişmesi için yarattığı olanakları kapatmaktadır. Türkiye'nin emperyalizme askeri ve stratejik alanlardaki bağımlılığı, kaçınılmaz olarak ekonomik ve politik alanlardaki bağımlılığını yoğunlaştırmaktadır. Bütün ilerici, demokratik ve barıştan yana güçler bunu önleme göreviyle karşı karşıyadırlar.

Silahsızlanma

Amerika Birleşik Devletleri ve Sovyetler Birliği arasında Vladivostok anlaşmaları ile yürürlüğe giren Stratejik saldırı silahlarının sınırlanması - SALT 2 - görüşmeleri normal seyrini takibederken, Sovyet dışişleri bakanı Andrei Gromyko'nun deyişiyle önüne «birdenbire bir duvar çekilmiş ve SALT 2 ile ilgili gelişmeler çıkmaza girmiştir».

SALT 2 görüşmelerinin önüne duvar engelini koyan, kuşkusuz, ABD den başkası değil. Taraflar arasında nükleer dengeyi amaçlayan SALT 2 görüşmelerinin bin dereden su getirilerek engellenmek istenmesinin ardında ise, Carter yönetiminin yeni bir silahlanma yarışını başlatmak planı yatmaktadır. Bu plan kapitalist dünyayı «trilateralist bağlı strateji» ile yeniden muhkemce zaptü rapt altına almayı amaçlayan ünlü Amerikan planının önemli bölümlerinden birini oluşturmaktadır.

Hatırlanacağı üzere Vladivostok'da Sovyetler Birliği ve ABD'nin nükleer silah taşıyıcı stokları 1320 si çok başlıklı füze olmak koşuluyla, toplam 2400 stratejik silah taşıyıcı füzesi olarak sınırlanmıştı. Oysa ABD, birdenbire «kanatlı füzeler» yapımını ortaya atarak, Vladivostok'da alınan kararları, daha bütünüyle kuvveden fiile çıkmadan, dolaylı yollardan geçersiz kılmanın çabasına girişmiş görünmektedir.

Sovyet Dışişleri Bakanı Andrei Gromyko'nun geçen 31 Mart'da yaptığı basın toplantısında önemle altını çizdiği gibi, «Vladivostok'da kanatlı füzelerin yapımına asla yeşil ışık verilmiş değildir. Çünkü, herkesin de teslim ettiği gibi Vladivostok'da varılan anlaşmanın temel hedefi stratejik silahlanma yarışının tüm kanallarını tıkamak, böylece de nükleer savaş tehlikesini en aza indirmektir. Oysa ABD, «kanatlı füzeleri» nükleer silahları taşımak için üretmek istemektedir. Gerçekten de «cruise» füzeleri, temel işlevi açısından «kanat» takmış da olsalar, öbür klasik nükleer silah taşıyıcısı füzelerden ayrılmamaktadırlar. Kuşkusuz bu açıdan bakıldığında Sovyet Dışişleri Bakanının «insan için, onu yokedecek silahın, balistik ya da kanatlı füzeler aracılığı ile atılmış olması ne farkedecektir» şeklindeki sorusunu kolaylıkla yanıtlamak pek mümkün görünmemektedir. Ayrıca ABD SALT 2 görüşmelerini sadece «cruise» füzeleri yapımıyla da engellemekte değildir. Stratejik bombardıman uçağı B-1 ve Trident denizaltısı yapımları da, tıpkı nütron bombası gibi, Vladivostok anlaşmalarını açıkça ihlal etmekte, böylece de yeni bir silahlanma yarışının başlamasına neden olmaktadır.

Washington'un SALT 2 görüşmelerinin çıkmazdan kurtulması için içten çabalar içinde bulunduğunu söylemek hemen mümkün değil. Carter'in aksi beyanlarına rağmen, çok sayıda gözlemci SALT 2 görüşmelerinin başarısı konusunda son derece kuşkuludur. Böylesi bir kuşku için, aslında nedenler de fazlasıyla mevcut. Örneğin Beyaz Ev, ABD ile Sovyetler Birliği arasında stratejik saldırı silahlarının kısıtlanmasıyla ilgili ikinci anlaşmaya - SALT 2 - değgin görüşmelerde izlenecek politikanın oluşturulmasını gerçekleştirecek komisyona senatör Jackson'u da dahil etmiştir. Hatırlanacağı gibi, senatör Jackson, Sovyet-Amerikan işbirliğine karşı tutumuyla tanınan bir politikacıdır. Ayrıca senatör, Kongre'nin silahlanma şampiyonları arasında ön sırada gelmektedir. SALT 2 görüşmelerinin temelini oluşturan Vladivostok anlaşmalarının sonuçlarına karşı çıkarak geçen Mart'da Cyrus Vance'ın Moskova'da Sovyetlere «kabul edilmesi olanaksız», tek yanlı önerilerde bulunmasında aynı Jackson'un rolü vardır. Görüşmeleri çıkmaza sokan «sert çizginin» mucidi odur.

Diğer taraftan Washington, Sovyet tehlikesi bahanesiyle ve kuşkusuz asker-endüstri kompleksinin istemleri doğrultusunda yeni füze ve nükleer başlıkların yapımına hız vermekten geri kalmamaktadır. Örneğin kıtalararası balistik füze Minutman 3 lerin yeni nükleer başlık MK-12 A larla donatılacağı açıklanmıştır. New York Times'a göre böylesi bir karar silahlanma yarışında son derece ciddi ve tehlikeli bir tırmanmadır. Bu niteliğiyle de SALT 2 görüşmelerini olumsuz bir biçimde etkileyecektir. ABD silahsızlanma ve silahların kontrolu ajansı direktörü P. Warnke ise MK-12 A ları taraflar arasında nükleer dengeyi bozan, dolayısıyla da silahlanma yarışını hızlandıran bir faktör olarak görmektedir.

Sovyetler Birliği ve sosyalist dünyanın ileri endüstri ve teknoloji düzeyine çoktan eriştikleri düşünülürse, Birleşik Devletlerin «kanatlı füzeler», nötron bombası, MK-12 A nükleer başlıkları gibi yeni silahlarla taraflar arasındaki mevcut dengeyi uzun süre tek yanlı olarak kendi yararına değiştirmesi pek mümkün görünmemektedir. Çünkü silahlanma yarışı bir kez başlayınca, tırmanma süreklilik kazanacak ve taraflar her defasında yeni silahlarla birbirlerinin karşısına çıkacaklardır. O kadar ki, örneğin yeryüzünde yaşayan canlıların tümünü bir anda yokedecek güçte silahların el altında bulunduğu bir dünyada o bir türlü erişilemeyen «mutlak silah» bile, bir yerde, anlamsız kalmak durumundadır. Örneğin nütron bombası ya da cruise füzeleri, ne denli marifetli olurlarsa olsunlar, Sovyetlerin o beceride silahlar geliştirmeleri bir an için varsayılsa kimse bu silahları bizzat kendisinin de yokolabileceği riskini göze almadan kullanamayacaktır. O halde neden ABD, tıpkı nükleer stratejik silahlar gibi, belki de hiç bir zaman kullanılmayacak olan yeni silahlar geliştirmekte, bunlara gereksiz yere milyarlarca dolar yatırmaktadır?

Silahsızlanma ya da silahlanma yarışı *sorununun açık seçik anlaşılması*, kanımızca bu sorunun nesnel yanıtlanmasından geçmektedir. Daha açık bir deyişle, ABD açısından silahlanma, nükleer denge koşullarında, savunma ihtiyacından çok, tekelci büyük sermayenin daha büyük oranlarda kar istemiyle ilgili görünmektedir. Batı kapitalist sisteminin temel yapısından gelen bu eğilim, başta ABD emperyalizmi olmak üzere irili ufaklı tüm batılı endüstri ülkelerinde kendisini belli etmektedir. Ayrıca tekelci devlet kapitalizmi, kapitalizmin ileri aşaması olarak silahlanma yarışını salt tatlı karlar açısından görmemekte, bunun yanısıra silahlanma ile çok sayıda hammadde kaynağı ve sürüm pazarı ülke halklarını olduğu gibi bizzat kendi halkının da politik ve askeri baskı altında tutan evrensel bir sömürü düzeni amaçlamaktadır.

Hatırlanacağı üzere stratejik nükleer saldırı silahlarının sınırlandırılması ilk kez ABD Başkanı Nixon'la, Sovyetler Birliği Komünist Partisi Genel Sekreteri Brejnev arasında 1972 yılında imzalanan anlaşmayla yürürlüğe girmişti. 1974 yılında Vladivostok'ta Brejnev-Ford görüşmesi ise anlaşmanın daha ileri aşamaları kapsayacak biçimde gelişmesi imkanlarını perçinlemişti. Ancak, Beyazeve Carter'in yerleşmesiyle ABD silahlanma yarışına hız vermiş, cruise füzeleri, nötron bombası ve diğer nükleer silahların yapımına dönük tasarılarla SALT 1 in doğal uzantısında yeralan SALT 2 görüşmelerinin çıkmaza girmesine yol açmıştır. Böylece Viyana'da sürdürülen görüşmeler ABD'nin silahlanma yarışında yeni kanallar açmasıyla ölümcül yarışı yeniden başlatmıştır. Bu nedenle de 3 Ekim'de sona eren 1972 SALT anlaşması yerine ikinci bir anlaşma konulamamıştır. Ne var ki son gelen haberler ABD'nin Sovyetler Birliğinin inatçı barış çabaları karşısında görüşmelerin yeniden başlamasına rıza gösterdiğini ortaya koymaktadır. Buna göre ABD görüşmeleri çıkmaza sokan bazı hususları kabul etmiştir. Görüşmelerin yeniden başlamasına yol açan yeni Sovyet önerisinin ayrıntıları henüz bilinmiyor. Basında yer alan haberlere bakılırsa Sovyetler ABD'nin cruise füzeleri yapmasını, sayılarının sınırlandırılması koşulu ile kabul etmiştir. Buna karşılık, ABD, Sovyetlerin uzun menzilli füzelerinin sayılarına tavan koyulması isteğinden vazgeçmiştir.

Görülen odur ki, ne Amerika ne de Sovyetler, SALT görüşmelerinin bütünüyle çıkmaza girmesini istememektedirler. Gerçekten de kolaylıkla tahmin edileceği gibi, SALT görüşmelerinin bütünüyle çıkmaza girmesi, sadece yeni ve son derece tehlikeli bir silahlanma yarışını başlatmakla kalmayacak, detantı, giderek dünya barışını tehdit edecek düzeylere ulaşabilecek yeni bir *soğuk savaşı körükleyecektir.* Sovyetlerin, bu durumda detantı, barışı kurtarmak için bazı tavizlere rıza gösterdiği anlaşılmaktadır. Carter yönetimi, son derece pahalı bazı silahların yapımını, sınırlı da olsa, sağlamakla ABD silah yapımcısı tekellerin isteklerini yerine getirmiştir. Ama SALT görüşmelerinin yeniden başlaması ya da bu konuda yeni anlaşma umutlarının doğmuş olması -ki anlaşma her halde ancak yeni yıla kadar gerçekleşebilecektir- ABD açısından, asıl sorunu ortadan kaldırmamaktadır. Silah yapımından milyarlar vuran büyük ABD silah tekelleri, giderek tüm kapitalist ABD ekonomisinin onulmaz bir iştahla giriştiği yeni silahlanma yarışı-

(Devamı 18. Sayfada)

ÇARK BAŞAK • Türkiye İşçi Partisi Merkez Yayın organı • Sahibi: Türkiye İşçi Partisi adına Behice BORAN • Sorumlu yazı işleri müdürü: Nurdan ORPEN • 15 günde bir yayınlanır • Yönetim yeri: TİP Genel Merkezi, Nur'u Ziya Sok. 17/5 Tünel - İSTANBUL Tel: 45 92 01 • Abone: 24 sayı için 35.— TL. Yurtdışı: 70.— TL. • Dizgi - Tertip: Başaran Matbaası — Tel.: 26 43 09 • Baskı: Ufuk Matbaası